

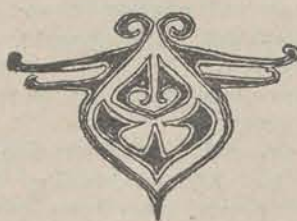
Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang.”

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

Abonnementsprijs per jaar:		Prijs der Advertentiën:	
Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling.	f 2.50	Per vakje	f 2.—
Voor Oost-Indië en het Buitenland	„ 4.—	„ Bij contract reductie.	„
Afzonderlijke nummers	„ 0.05		

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

LEDEN of ABONNÉ's, die het Weekblad niet tijdig ontvangen, of zij die VERHUIZEN worden verzocht hiervan bericht te zenden aan den Administrateur, Verhulststraat 51, Den Haag.

Inhoud van dit nummer.

Bekendmaking. — Hoeden-vlecht-industrie op Curaçao. — Uit de Oost-Indische Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Lees afels. — Mededeelingen. — Van het Informatie-Bureau. — Officieele Berichten.

Bekendmaking.

Het Informatie-Bureau van de Vereeniging Oost en West verzoekt aan personen, die genegen en in staat zijn voor bedoeld Bureau een beknopte uiteenzetting (om in brochure-vorm te worden uitgegeven) te schrijven over den werkkring en de vooruitzichten bij de in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederlandsch-Indië, dan wel bij de tabak-cultuur ter Oostkust van Sumatra en op Java of over de betrekking van machinist bij verschillende nijverheidsondernemingen in N.-I., zich te willen aanmelden bij den secretaris van genoemd Bureau, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Het honorarium bedraagt f 40.— per vel druks van 16 blz.

Namens het Informatie-Bureau:
 E. VAN ASSEN, Voorzitter.
 J. L. VAN GENNEP, Secretaris.

Hoeden-vlecht-industrie op Curaçao.

Als bijvoegsel van de Curaçaosche Courant verscheen het verslag van den heer Cohen Henriquez, betreffende zijne, in het belang van de hoeden-vlecht-industrie in de kolonie en in opdracht van het bestuur ondernomen reis naar Porto-Rico.

De verslaggever meent, dat ter bevordering van die vlechtkunst aldaar verschillende maatregelen te treffen zouden zijn, zoo o.a.: het invoeren van stroo van betere kwaliteit uit Columbia en Ecuador; het aanleggen van statistieken van de soorten en de hoeveelheden, die gevlochten worden; het opmaken en aanhouden van tabellen van de namen der vlechtsters, met hare volledige adressen en met vermelding van den graad van bedrevenheid, die zij hebben verkregen.

Verder het aanschaffen van verschillende onmisbare gereedschappen; het zich in verbinding stellen met Nederlandsche consuls en Kamers van Koophandel in den vreemde, met het doel steeds op de hoogte te zijn van de marktprijzen en de soorten van hoeden, die het meest gewild zijn.

Ook zou er z. i. reclame op uitgebreide schaal in het Moederland, Europa en de Vereenigde Staten van Noord-Amerika gemaakt en permanente kleine tentoonstellingen in magazijnen in groote steden gehouden moeten worden, met vermelding in de nieuwsbladen van de firma's, die stroohoeden opkopen en bekendmaking in de plaatselijke bladen van groote bestellingen, zoowel als het houden van lezingen in de landstaal omtrent alles tot de industrie in betrekking staande.

De heer Henriquez meent, dat het noodig is de proeven met de Carludovica Palmata en met de Inodes Causiarum in Suriname voort te zetten, niet alleen om zoodoende te trachten zich onafhankelijk te maken van Venezuela, van waar het in Suriname gebruikte stroo thans betrokken wordt, maar ook om in de zusterkolonie zoo mogelijk een nieuwe bron van welvaart te openen. Hierover hield hij besprekingen met den directeur van het Landbouwstation te Paramaribo, dr. Cramer.

Eenige stukken stroo van de „Carludovica Palmata”, gekweekt in het Landbouwstation te Paramaribo zijn van bijzonder goede hoedanigheid gebleken.

Naar aanleiding van deze resultaten zullen, zooals de heer Cramer heeft medegedeeld, bij het intreden van het regenseizoen, 100.000 plantjes uit de kweekbedden van meergenoemd station worden uitgeplant, ten einde zoo mogelijk daarvan een boschcultuur te maken.

Opgemerkt wordt, dat tengevolge van de verwikkelingen met de hiervoren genoemde Republiek in het jaar 1908 en begin 1909 toen hare havens voor de Nederlandsche Antillen gesloten waren, de industrie geheel stil stond uit gebrek aan het noodige materiaal, waardoor de reeds heerschende malaise zeer toenam.

Voorts merkt de heer C. H. nog op, dat het algemeen ingang doen vinden van de vlechtwijze op Porto-Rico gevolgd van groot belang is, alsook de aanwending van het stroo van de Inodes causiarum en Tringis laxa, welke van Haïti en Cuba kunnen worden betrokken.

Zooals de lezers van Het Kol. Weekblad zich zullen herinneren, heeft ook Oosten West en Boeatan veel belangstelling betoond in deze vlechtkunst en door tentoonstellen, berichten als anderszins er de aandacht op gevestigd. Er is toen gebleken, dat voor de afname in Europa beslist noodig is, dat contracten kunnen worden afgesloten voor de levering van minstens eenige honderden hoeden, telkens van een bepaalden vorm binnen een aangegeven tijd.

Zou daartoe op Curaçao een goede organisatie te treffen zijn?

Uit de O.-I. Mail.

Zware verwoestingen. Tengevolge der zware regens is 14 April j.l. een baanverzakking ontstaan tusschen Lampegan en Tjibeber. De Preanger-bode deelt hieromtrent mede:

„De spoorbaan tusschen Lampegan en Tjibeber heeft door hoogen waterstand in Kali Tjigandjeang en de zware stortregens veel geleden. Op sommige plaatsen zijn de taluds afgeschoven, terwijl op andere plaatsen de baan geheel verzakt en gescheurd is.

De verwoesting loopt over een afstand van bijna 1000 meter.

De treinen konden niet passeeren en de dienst Buitenzorg—Padalarang is geheel in de war.

Met kracht is de 2de afdeling S.S. aan het werk getogen, zoodat men hoopt over twee dagen de baan weer berijdbaar te hebben.”

Cholera. In het Djombangsche heerschte cholera. Op 16 Maart j.l. werd ook een Europeaan door de ziekte aangetast. Het aantal gevallen is vrij groot, doch zij komen verdeeld voor.

De Macaoërs. Het Soer. H. blad vernam, dat van alle gevangen genomen Macaoërs negentig procent in vrijheid is gesteld en slechts zijn geregistreerd. Van de overigen zijn reeds veertig teruggezonden en zitten er 30 nog in de gevangenis, die vermoedelijk uit eigen beweging naar hun land terugkeeren.

Chineesche feesten. In de raadsvergadering te Batavia van 16 April kwam o. m. een voorstel van den voorzitter aan de orde om aan het comité voor de feesten ter eere van de Chineesche Republiek een subsidie te geven.

Waar de Chineezzen steeds bij de feesten op Koningin-verjaardag van hun geldelijke belangstelling doen blijken, daar meende de heer Canne, dat het geven van een subsidie zeker op den weg der gemeente ligt. Zooals wij reeds meedeelden, zullen de feesten, die aanvankelijk op 27, 28 en 29 April waren vastgesteld, tot Juni worden verschoven. — Men vond, dat het geen pas geeft, feest te vieren, waar er nog een groote hongersnood in China heerscht.

De Stovia. Uit het verslag over den cursus 1910—1911 van de school tot opleiding van inlandsche artsen citeert De Javabode:

Het schooljaar 1909—1910 eindigde den 3den September 1910 met 150 leerlingen, waarvan er 10 tot Inlandsch arts werden bevorderd.

Voor het nieuwe schooljaar hadden zich totaal aangemeld 87 candidaten. Hiervan konden 70 toegelaten worden tot het admissee-examen, waarvan na

schifting 30 slaagden. Bovendien werd tot de 1ste klasse der voorbereidende afdeling toegelaten leerling, die in den loop van den vorigen cursus wegens ziekte tijdelijk was ontslagen.

Gedurende het schooljaar werden overigens geen leerlingen toegelaten.

Aspiranten voor toelating tot de Geneeskundige afdeling deden zich niet voor.

Het aantal leerlingen bij het begin van het schooljaar 1910—1911 bedroeg dus 150; verminderd met 10 (de tot Inlandsch arts bevorderden) en vermeerderd met 31 nieuwe leerlingen — 171.

Volgens den landaard waren er: 110 Javanen, 40 Sumatranen, 10 Menadoneezen, 8 Amboineezen, 1 Ternataan, 1 Timorees en 1 Makassar.

Gedurende het schooljaar werden ingevolge het groot gebrek aan Inlandsche artsen en de heersche epidemieën 8 der beste leerlingen van de hoogste klasse zonder afgelegd eindexamen tot Inlandsch arts bevorderd; 14 leerlingen werden ontslagen, waarvan 2 tijdelijk wegens ziekte.

Het schooljaar 1910—1911 eindigde hierdoor den 19den Augustus 1911 met 149 leerlingen, waarvan er nog 7 op den 19den Augustus 1911 na afgelegd eindexamen tot Inlandsch arts werden bevorderd.

Omtrent de voorbereidende afdeling (B.) meldt de directeur in het verslag:

Bij den aanvang van het schooljaar waren 74 kweekelingen aanwezig.

Door het ontslag van 8 kweekelingen was bij het einde het aantal 66.

Van de 20 kweekelingen der 2de klasse werden 15 onvoorwaardelijk tot de Geneesk. Afdeling toegelaten; 5 kweekelingen werden niet bevorderd.

Van de 23 kweekelingen der 2de klasse werden 18 onvoorwaardelijk bevorderd; 1 werd voorwaardelijk bevorderd, 3 werden niet bevorderd, terwijl 1 kweekeling werd ontslagen.

Van de 31 kweekelingen der 1ste klasse werden 24 onvoorwaardelijk bevorderd, terwijl 7 werden ontslagen.

Uit het verkregen resultaat in de 1ste klasse der Voorbereidende afdeling blijkt, dat het admissie-examen dat vereischt wordt voor de toelating der school, niet geheel in staat is de voor de school minder geschikte elementen te weren.

Het gedrag en de ijver der leerlingen van de voorbereidende afdeling liet weinig te wenschen over.

De gezondheidstoestand was veel beter dan die van verleden jaar. Met het oog op het toen veelvuldig voorkomen van Beri Beri, werd den leerlingen der voorbereidende afdeling dringend den raad gegeven dagelijks prophylactisch katjang hidjoe te gebruiken. Het is natuurlijk niet direct met zekerheid uit te maken, of de katjang hidjoe gedaan heeft, wat daarvan werd verwacht. In elk geval staat het vast, dat het aantal Beri-Beri-gevallen vergeleken met andere jaren, uiterst gering is.

In totaal werden in het hospitaal behandeld 25 leerlingen, waarvan enkele aan malaria, vele aan der Scheersche en knokkelkoorts leden. Een leerling onderging een radicaal-operatie van een liesbreuk.

Een werktuigkundig-electrotechnisch ingenieur. — De leiding van het electrisch en machinaal bedrijf bij de exploitatie der Ombilinmijnen is opgedragen aan een ambtenaar met den titel chef-werktuigkundige op eene maandelijksche bezoldiging van f 400 met drie driejaarlijksche verhoogingen van f 50, f 75 en f 75, dus tot een maximum van f 600. Het bedrijf heeft zich echter geleidelijk zoo zeer uitgebreid, dat de noodzakelijkheid zich doet gevoelen de leiding daarvan op te dragen aan een ervaren werktuigkundig electrisch ingenieur. Daartoe zal nog in den loop van dit jaar worden overgegaan. Aan die betrekking zal worden verbonden een traktement van f 500 's maands, met zes driejaarlijksche verhoogingen van f 100 en bovendien genot van vrije huisvesting of bij gemis van eene passende landswoning een huishuurindemniteit van f 100 's maands.

De opstand te Balikpapan. Naar De Java-bode vernam, zou half April j.l. het marine vaartuig Tromp, dat naar Balikpapan was gezonden tot demping van den opstand der Chineesche koelies aldaar, weder van daar vertrekken.

De 80 man troepen zullen daar nog blijven omdat herhaling van de opstootjes werd gevreesd bij het feest ter viering van de instelling der republiek.

Moordaanslag op een assistent. In De Sum-Post vinden wij nader nieuws omtrent den aanslag op den heer T. van der Weide, assistent op de tabaksonderneming Si Paré Paré. Twee Javaansche koelies hebben hem des morgens vroeg voor het begin van de rol opgewacht en met tjankol stelen zoodanig op het hoofd gebeukt, dat hij bewusteloos is neergestort. In zeer ernstigen toestand werd de aangevallene naar het hospitaal te Tandjong Kassau vervoerd.

De slagen op het hoofd, ter hoogte van den slaap, hebben een hersenschudding tengevolge gehad. Bovendien is een sleutelbeen gebroken, mogelijk tengevolge van den val. Dadelijk levensgevaar schijnt er niet te bestaan.

De daders bevinden zich beiden in hechtenis te Tebing Tinggi. Zij beweren tot de daad te zijn overgegaan, op grond dat de assistent hun op den betaaldag niet heeft uitbetaald. Volgens een andere lezing zouden zij echter te laat bij de uitbetaling zijn gekomen en was de betaling van hun loon daarom opgeschort tot na den hari besar.

De heer Van der Weide zelf was nog niet in staat verklaringen af te leggen.

Vakvereniging voor assistenten. Op de 15 April gehouden vergadering van de vakvereniging voor Assistenten in Deli is het bestuur samengesteld als volgt: C. Ligthart, president; E. van Doesburgh, commissaris; A. Vervloet, commissaris, en A. J. E. Dingemans, secretaris-penningmeester-redacteur.

Met 28 stemmen voor en 23 stemmen tegen is de redactie-commissie afgeschaft.

Verder werd nog besloten, dat de vakvereniging een request zal zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, inzake de koeliestrafen.

Echtscheidingen. Het Soer. Hblad meldt als merkwaardigheid, dat de Raad van Justitie te Soerabaja gedurende de maand Maart 37 echtscheidingsvonnissen uitsprak.

De Inlandsche Nijverheid in de Preanger. De Locomotief meldt:

„De technische instructeurs van den pandhuisdienst stapten op hun onderzoekingsreis in de buurt van Tasikmalaja, bij de desa Tjibandjaran, af, waar een kopersmid woont. Het werk was hetzelfde plaatkoperwerk, dat men in Midden-Java vindt, polthon-werk is in de Preanger bij de koperslagers onbekend; wel constateerden de reizigers dat het Preanger-werk sierlijker en meer af was dan het werk van de Javanen, de prijzen zijn vrijwel overal gelijk.

De overal bekende producten van den vlechtarbeid werden door de reizigers niet vergeten en ze maken melding van het gebruik, dat men van de rottan ervoor maakt. Waar ook hier in de groote plaatsen haast dagelijks menschen met de bekende flesschenbakjes, broodmanden enz. langs de straat loopen, willen we overnemen, wat de technici vertellen van dien arbeid:

De voor deze voorwerpen gebruikte rottan, ondergaat geen bepaalde bewerking. De geledingen worden alleen glad geschaafd, daarna wordt de rottan gespleten in zoovele deelen als uitkomen op de gewenschte breedte en vervolgens geschraapt. Soms wordt zij ook nog geweekt en dan voor het bewerken weder gedroogd.

Het is natuurlijk logisch, dat alleen van de harde en glanzende buitenhuid gebruik gemaakt wordt en het weekere binnengedeelte van de rottan wordt weggeworpen. Om gelijke breedte reepen te verkrijgen, wat aan de regelmaat van het vlechtwerk ten goede komt, gebruikt de arbeider een djanget. Dit is een korte plank, met een stukje boomstam erop, waarin twee messen met de scherpe kanten tegenover elkaar zijn gestoken. Doordien deze messen zoodanig geplaatst zijn, dat er een kleine ruimte tusschen de snijkanten blijft, verkrijgen de daartusschen doorgetrokken reepen rottan gelijke breedte. Naar gelang van de kwaliteit wordt de rottan onderscheiden in sègè, pelah en karokrok; de sègè is de duurste en wordt met ongeveer 6 cent per katti betaald.

De bezoekers deelen mee, dat tegenwoordig in Singapara veel koffers worden gemaakt van bangban (Jay. bamban), dat veel verwerkt wordt, vooral in de Trenggaleksche. Bij dit vlechtwerk wordt soms gebruik gemaakt van kleuren. Dit geschiedt door

G. Lörcher's
**OVERHEMDEN
ONDERGOEDEREN
voor Uitrustingen**
Hoogstr. 32-32^a Den Haag

Piet Heinstraat 123
Telefoon 5262.
A. Op't Landt.
Bericht aan de Dames
GEVESTIGD
2de Magazijn Weimarstraat 42^a.
voorheen B. v. d. PUTTEN.
Dames Modeartikelen, Garneeringen,
Fournituren enz.

Mode-Salon L. ANGER
LADIES-TAILOR-MADE
- MODELHOEDEN -
JUPONS en BLOUSES
BERLIJN Pariser Platz 1
DEN HAAG - Hooistraat 7 -

INSTITUUT VOOR MEISJES
EXTERNAAT ————— BEPERKT INTERNAAT
KRONENBURGERSINGEL 2 en 4 NIJMEGEN (HOLLAND)
School- en Pensioengeld internaat f 800.—
Met inbegrip der vacaties . . . f 1000.—
De Directrice: A. J. NELCK.

HOEDEN EN PETTEN
A. J. KÖNIG,
Schoolstraat 26.
Ruime sorteering in alle prijzen.

W. KALDENBACH - 2e Sweelinckstr. 111
DEN HAAG.
ATELIERS VOOR HET ONTWERPEN VAN
EENVOUDIGE, GOEDKOOPE EN SMAAKVOLLE
WONINGINRICHTINGEN.
Teekeningen en begrotingen gratis voor belanghebbenden.

Behangers en Stoffeerders
Linoleums,
Tapijten,
Meubelen.
P. J. Veelo & Zonen
Den Haag
Lange Houtstr. 15b
Telefoon 6655.
Herderinnestraat 18
Telefoon 2048.

de pandan-reepen, die ervoor in aanmerking komen met kesomba of galinggen rood te maken; met koenir gemengd krijgt men er een gele kleur voor. Ook wordt voor rood wel een kooksel gebruikt van tankal setjang met daoen djirak, terwijl voor zwart een mengsel van roet en djarak-olie wordt genomen.

Op de verdere reis door de Preanger zagen de heeren van den pandhuisdienst allerlei vlechtwerk en ze gaven een opsomming van in Parigi en Pandgaran aangetroffen vischnetten en de beschrijving daarvan. Meer uitvoerig wordt het weefsel van ramat tjahoe in Tjidoelang behandeld en dat van Legok Djawa in die buurt, terwijl we vernemen, hoe de mooie kleurschakeeringen hierop worden aangebracht. Dit is wel een interessant procédé.

Bij hun terugkeer naar Tasikmalaja zagen de reizigers het batikwerk, dat meer en meer toeneemt en ook al voor den uitvoer dient, de specifiek Tasikmalajasche sarong en het filigrain soebeng werk. De verslaggevers maakten hier de ontdekking, dat er in een enkele desa Solosch batikwerk werd geïmiteerd, dat alleen door kenners van echt Solosch onderscheiden kan worden: men vertelde dat een vrouw uit die streek het batikken in Solo had geleerd en hier ingevoerd, met het gevolg, dat de tweefoestellen verdwenen en batikwerk voor weefwerk in de plaats kwam.

Tenslotte bezichtigden de heeren instructeurs het zooveel besproken weefsel van de desa Barengkok, maar dit viel hun niet mee: het weefsel was grof, slecht afgewerkt, mislukte naäperij van Europeesche kunsthandweefsels. Mevrouw Van Motman lanceerde dit werk, maar alleen onder haar toezicht wordt het goed gedaan.

De Boroboedoe naderbij.

Het is niet te ontkennen, dat de groote merkwaardigheid van Midden-Java, die Boroboedoe heet, weinig belangstelling heeft gevonden onder de Europeanen van Java. De toerist wordt door zijn gids of zijn reisplan er gebracht, maar de Ind. menschen zijn soms tien jaren op Java zonder 'n enkele maal den tempel te hebben gezien. Nu is het waar, dat er velen zijn tot wie het beeldhouwwerk ter eere van Boedha niet spreekt en die dus minder in bewondering geraken dan anderen. Maar de tempel blijft niettemin voor allen een merkwaardigheid en wie hem beschouwt, staande voor de pasangrahan, ondergaat den grootschen indruk van het geheel. Het heeft mij dezer dagen getroffen, dat na de voltooiing van het werk tot versterking en herstel van de kolossus juist die totale indruk zooveel forscher wordt dan vroeger, toen de samenhang op de gaanderijen was verbroken en de onregelmatigheid den aanblik van verre schaafde.

Het feit der geringe belangstelling vindt voor een goed deel zijn oorzaak in de afgelegenheid van den Boroboedoe. Men kon er tot heden van Djocdja of Magelang uit komen met een auto, die de menschen bracht tot den oever van de Progo. De rivier heeft nu een sterke brug en dus kan men doorrijden. Het huren van een auto was velen echter te duur: een rijtuig van Djocdja doet er 3½ uur over en kost ongeveer 25 gulden; de tram der N. I. S. heeft 2 uur noodig om van Djocdja naar Moentilan te komen en vandaar heeft men nog ruim een uur per kar te rijden.

Hoe ook, de tocht naar den tempel is altijd een vermoeiende en tijdroovende geschiedenis geweest, die velen heeft teruggehouden van een bezoek. De bezwaren zijn echter met ingang van 1 Mei geweken. De beheerder van het hotel Toegoe te Djocdja organiseert thans n.l. een auto-dienst waardoor men tegen 10 gulden per persoon heen en terug kan rijden. De eerste rit wordt gedaan om 6 uur 's ochtends van hotel Toegoe. Men is dan om 7½ uur aan den voet van den tempel. Die auto keert om 10 uur terug, zoodat men voor een enkel bezoek ruim den tijd heeft. De tweede rit doet men om 8 uur, dan keert men om 12 uur terug. Verder zal er, wanneer er liefhebbers voor zijn, 's middags een auto loopen, om 3 uur, waarmee een bezoek kan worden gebracht aan den Pramabanan en aan de bezienswaardigheden der stad. De auto's zijn Fiats en er zal altijd ruimte genoeg zijn.

Deze dienst nu zal het bezoek aan den Boroboedoe zeer vergemakkelijken en het maken tot een aangenaam uitstapje. Want de tocht zelf is zeker de moeite waard. Vooral in de buurt van Moentilan is het landschap met zijn ruwe kali's mooi en het uitzicht op den Goenoeng Sewoe mag tot de aantrekkelijkheden van Midden-Java worden gerekend.

Sedert 1 Januari j.l. moet men 50 cents betalen om toegang te hebben tot den Boroboedoe en tevens tot de nabij gelegen kleinere tempels Mendoe en Pawon, welke men op den tocht voorbijkomt.

Wanneer men nu per expres van Batavia naar Djocdja gaat en dan niet onmiddellijk den volgenden ochtend verder gaat naar Oost-Java, doch den middag-snellereint neemt, heeft men 's morgens gelegenheid naar den Boroboedoe te gaan. Dat is inderdaad een aangenaam intermezzo op een reis tusschen Batavia en Soerabaja.

De pasangrahan geeft gelegenheid tot het gebruiken van een verversching en men kan er ook heel goed logeren. Die pasangrahan wordt gehouden door den opzichter der drie tempels. Dat is al jaren lang zoo geweest. Misschien wordt het nu wel tijd, dat het gouvernement dit hottelletje verpacht, zooals ook elders het geval is met Staatslogergelegenheden. Aldus merkt De Javabode op.

WEST-INDIË.

SURINAME.

In een zeer lijvig stuk hebben de Koloniale Staten de ontwerp-begroting voor 1913 behandeld. Met zoo groote vaardigheid hebben ze daarbij het snoeimes gehanteerd, dat er voor het departement van Koloniën weinig meer in die richting te doen overblijft. Groote en kleine takken zijn weggesneden, entloten verwijderd, ja, zelfs loof opgeruimd. De nieuwe landvoogd zal er vreemd van hebben opgekeken, toen hij gewaar werd wat er van zijn eerste begroting is overgebleven. En het ziet er niet naar uit of de Staten zich tot andere gedachten zullen laten brengen.

Wat onder de gegeven omstandigheden de houding van den Minister zal zijn is moeilijk te voorspellen. De taak die Zijne Excellentie hier wacht, is zeker weinig benijdenswaardig?

De ruimte in dit blad laat niet toe meer dan enkele brokstukken uit dit merkwaardig verslag aan te halen:

„Met genoegen had men gezien dat, ondanks de tegenspoeden waaronder de landbouw nog steeds te lijden heeft, de opbrengt der middelen in 1911 die van 1910 wederom met ruim f 135.000 heeft overtroffen en f 341.100 hooger is dan de raming voor 1911.

Hiertoe hebben in niet geringe mate bijgedragen niet alleen de belangrijke uitbreiding der balata-industrie, maar ook de in 1910 tot stand gekomen verhooging der belastingen, waarvan de uitwerking nu pas ten volle verkregen is, zoowel als de in September 1911 tot stand gekomen belasting betreffende eene vergoeding bij het aangaan van contracten met arbeiders voor de balata- en de goudindustrie.....”

„Had men met voldoening gezien, dat het subsidie-cijfer in het afgelopen jaar ruim f 312.000 minder heeft bedragen dan het toegestaan bedrag, een feit, dat vooral door de gunstige uitkomsten van de balata-industrie reeds geruimen tijd geleden was aangekondigd, algemeen was men de meening toegedaan, dat het hooge subsidie-cijfer geen grond mag opleveren voor het doen van voorstellen om het zelfbestuur der kolonie te beperken.

Het behoefde dan ook, dacht men, geen betoog, dat zij, die dit denkbeeld voorstaan, zich op een verkeerd standpunt plaatsen, omdat, zooals de ondervinding heeft geleerd, het subsidie-cijfer aanmerkelijk daalt, zoodra de oeconomische toestand der kolonie eenigszins verbetert.

Trouwens het hooge subsidie-cijfer van de laatste jaren is in voorname plaats toe te schrijven aan de uitgaven voor rente en aflossing van geldleeningen voor productieve werken en spoorweg, die voor 1912 het aanzienlijke cijfer van f 426.950 belopen.....”

De 6e paragraaf volge hier in haar geheel ook in verband met opmerkingen in vroegere nummers van dit blad gemaakt:

„Met genoegen kan worden geconstateerd, dat de balata-industrie in het afgelopen jaar zoo'n belangrijke uitbreiding heeft ondergaan, dat de oppervlakte in concessie met ongeveer 70% en de verkregen hoeveelheid balata met ruim 28% gestegen zijn, terwijl de vergunnings- en concessierechten, zoowel als de retributie op balata verkregen op domeingrond, welke laatste geraamd waren op respectievelijk f 70.000.— en f 90.000, f 135.402 en f 77.276 meer oprachten.

Waar nu de vooruitgang der middelen in het afgelopen jaar in zeer ruime mate te danken is aan uitbreiding dezer industrie, moest dat, dacht men, een spoorslag voor het Bestuur zijn om deze belangrijke factor der koloniale inkomsten zooveel mogelijk te beschermen en te steunen, teneinde te voorkomen, dat na enkele jaren, die bron zoodanig zal zijn opgedroogd, dat daaruit weinig meer voor de koloniale kas zal kunnen vloeien. In het bijzonder werd andermaal de aandacht van het Bestuur gevestigd op de noodzakelijkheid van het in

STROEBEL & KROESE

Garneer-Artikelen, Mode-Fournituren, Linten, Zijde, Fluweel, Peluche, Satinet, Voering, Knoopen, Glacé-, Zijde-, Imit. Suède- en Tricot-Handschoenen, Dames- & Kinderkousen, -o- Eau de Cologne & Zeep. -o-

- 4074 TELEPHOONNUMMER 4074 -
69 PIET HEINSTRAT 69

Koopt
Zwitsersche
Borduursels

franco vracht & vrij van inkomende rechten direct uit Zwitserland thuis

Japonnen Blouses
van af fl. 13.50 van af fl. 3.85

Kinderjurkjes
van af fl. 8.75

Echt Zwitsersche borduursel op Batist, Voile, Wol & moderne zijdenstoffen.

Vraag heden nog stalen met Parijsche Modeplaten die gratis worden verzonden.

Eveneens stalen van onze allernieuwste Zwitsersche zijdenstoffen gratis op aanvraag.

SCHWEIZER & Co.
LUZERN A 64 (Zwitserland).

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stadsleven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk

Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drinkwater, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmunten d ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert. Uitmekende keuken, wijnen van bekende huizen.

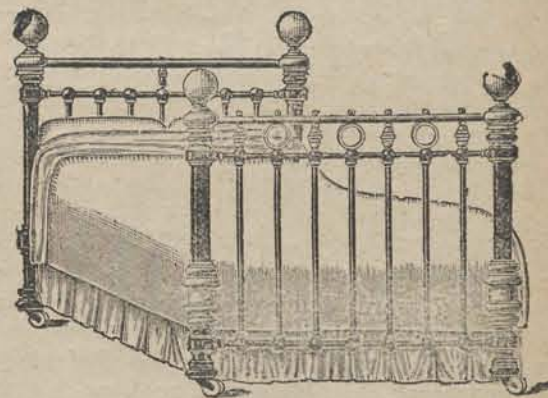
Geregelde AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS Waldeck-Pyromontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE — PRINSESTRAAT.

TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —

van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.

Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.

Telefoon 6318.

TALen: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen, die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

AMSTERDAM - Keizersgracht 300.

het leven roepen van een doeltreffend toezicht op onze domaniale bosschen, teneinde te voorkomen dat het koloniaal bezit zonder eene evenredige vergoeding aan het gouvernement achteruit gaat of zelfs waardeeloos wordt gemaakt.

Ten aanzien van de goudindustrie kon echter niet op dezelfde gunstige cijfers als bij de balata-industrie worden gewezen. Integendeel had het de aandacht getrokken, dat de oppervlakte in concessie in 1911 van 179.628 H.A. was teruggegaan tot 110.000 H.A. en als gevolg daarvan zoowel het concessie- en vergunningsrecht tot het catginnen van de stoffen als de belasting op goud, geraamd op f 62.000 en f 83.000, respectievelijk f 4816 en f 14.874 beneden de raming gebleven zijn.

Men meende daarom het Bestuur in overweging te moeten geven, om nu het goudbedrijf hoofdzakelijk in handen is van klein-ontginners, maatregelen te willen nemen, opdat hun van Bestuurswege door het doen van nieuwe prospecties, een ruimer arbeidsveld worde geopend wat, naar men hoopte, zou strekken tot gunstige uitkomsten zoowel voor deze middenstand-ontginners als voor de koloniale kas.

Naar eenige leden meenden te weten is de heer P. Tiffany, uit New-York, steeds wachtende op een sedert verscheidene jaren door hem aan de Gouvernemen ten van Fransch- en Nederlandsch-Guyana gevraagde vergunning om in de Marowijne naar delfstoffen te baggeren.

Naar zij waren ingelicht zouden beide gouvernemen ten bereid zijn geweest aan genoemden aanvrager de door hem verlangde concessie te verleenen en zou een ontwerp, houdende de voorwaarden der uitgiffen dier concessie, reeds door beide besturen zijn goedgekeurd. Wat nog meer zegt, de machtiging van Hare Majesteit de Koningin op den Gouverneur om die concessie te verleenen, zou reeds zijn ontvangen, doch zou de Regeering kort daarna van meening veranderd zijn en bevel gegeven hebben te wachten tot dat de grens tusschen Fransch- en Nederlandsch-Guyana zal zijn vastgesteld, teneinde uit te maken, welk gedeelte der Marowijnerivier tot Nederlandsch- en welk deel tot Fransch-gebied zal behooren.

De heer Tiffany, er op rekenende, dat hem de concessie spoedig zal worden verleend, moet zich sedert eenigen tijd bereids in Suriname hebben gevestigd en gereed zijn om onverwijld de ontginning aan te vangen, daarin krachtig gesteund, naar zij meenden, door de firma R. T. Wilson & Co, New-York, een der voornaamste bankiershuizen aldaar.

De leden aan het woord meenden, dat indien deze inlichtingen juist zijn en men hier inderdaad te doen heeft met een industrieel die machtige kapitalen achter zich heeft, het in het belang der kolonie is, niet langer te wachten op het traktaat waarbij de bedoelde grensregeling geschiedt, doch in afwachting daarvan met den Gouverneur van Cayenne de vergunning te verleenen tot het aanvangen met de ontginning.

Immers, zoo kwam het hun voor, zou het niet moeilijk zijn een regeling te maken, waarbij de verdeling der baten, die de concessionaris aan de beide Gouvernemen ten zal hebben te betalen, bepaald wordt en een gezamenlijk politietoezicht uitgeoefend wordt.

Met den meesten aandrang werd door hen aan het Bestuur verzocht deze goede gelegenheid voor de kolonie om buitenlandsch kapitaal hierheen een weg te doen vinden, niet te laten voorbijgaan.

Mededeeling van den stand van zaken achten zij zeer gewenscht.

In par. 7 wordt hulde gebracht aan den arbeid der Suriname-Commissie en de voortvarendheid door haar betoond zoowel bij het in de kolonie ingesteld onderzoek als bij het door haar uitgebracht uitvoerig en belangrijk rapport.

„Waar men dezerzijds gemeend heeft over verschillende onderwerpen een van de Commissie afwijkende meening te moeten voorstaan, werd dit gesteld op rekening van de omstandigheid, dat de Commissie over te weinig tijd te beschikken heeft gehad om een nauwkeurig onderzoek in te stellen naar alle in het rapport besproken onderwerpen, terwijl de inlichtingen haar door anderen verstrekt van zelve invloed hebben moeten uitoefenen op hare conclusien.”

Gelijk te verwachten was herhalen de Staten (naar aanleiding van hetgeen daaromtrent was opgemerkt in het voorl. Verslag der Comm. v. Rapporteurs uit de Eerste Kamer over de begroting voor het loopende jaar) hun verzoek om de nieuwe regelingen betreffende de verloven en verlofstraktemen ten te wijzigen, in dier voege, dat het onderscheid tusschen hen, die voor den dienst in de kolonie zijn uitgezonden en hen, die in Suriname zijn in dienst genomen, zou vervallen, omdat dit neerkomt op een rassen onderscheid.

Met alle waardeering van den arbeid door Dr. Cramer neergelegd in diens plan voor de organisatie van een departement van landbouw en aanverwante bedrijven, meende men te moeten doen uitkomen dat, hoe belangrijk dit plan ook zij en hoewel erkennende dat in een landbouwkolonie als Suriname een goed georganiseerd landbouwdepartement, op welks voorlichting en hulp men zal kunnen rekenen, een groote behoefte is, onder de tegenwoordige moeilijke financiële omstandigheden de jaarlijks terugkeerende zeer hooge kosten, verbonden aan de uitvoering van dit plan, de draagkracht der kolonie al te zeer zouden te boven gaan.

In verband met het voorgenomen vertrek van Dr. Cramer merkte men verder op dat, waar de ontwerper van het plan niet geroepen zal zijn tot uitvoering daarvan en evenmin de leiding van de nieuwe inrichting gedurende eenige jaren op zich zal kunnen nemen, het thans geen aanbeveling verdient mede te werken tot het tot stand brengen van hetgeen dit plan ten koste van een aanzienlijke jaarlijks terugkeerende uitgave beoogt.

Nogmaals dringen de Staten aan op de scheiding van de betrekkingen van geneeskundig Inspecteur en Chef van den militairen geneeskundigen dienst.

Waar ook de Suriname-Commissie (zie blz. 244 van haar rapport) van meening is, dat de combinatie niet bestendig kan blijven is het te hopen, dat de Minister het advies van de Kol. Staten zal volgen. Reeds te lang is Suriname achterlijk geweest op hygiënisch gebied.

Krachtig wordt ook aangedrongen op een betere regeling van de traktemen ten der districtsgeneesheeren. „Door de lage minimum bezoldiging te handhaven loopt de kolonie gevaar met betrekking tot den geneeskundigen dienst achteruit inplaats van vooruit te gaan en eerlang zelfs met een groot gebrek aan geneeskundig personeel te zullen te kampen hebben.”

De West van 19 April schrijft:

„Het is om wanhopig te worden. Te Paramaribo was de afgelopen week de geheele regenval 10 m.M. In de bovenlanden is het, met uitzondering van een buitje (13.2 m.M.) eengisteren op Kabelstation en gisteren op Kwakoepron (16 m.M.) ook bijna constant droog geweest.

De waterstand was heden bij Kwakoepron 1 M., bij Dam 10 c.M. en bij Kabelstation 58 c.M.”

Er zijn in de kolonie velen, die meenen, dat „in de laatste jaren” de seizoenen ongeregelder zijn dan vroeger. Hoe het in den goeden ouden tijd daarmede gesteld was moge blijken uit een mededeeling bij Hartsinck „Beschrijving van Guyana, of de Wilde Kust in Zuid-America”, Amsterdam 1770, blz. 868): „Voorheen was meer staat op de Seizoenen te maaken, dan nu; waar van men de oorzaak aan het uitroeijen der Bosschen toeschrijft.”

WAT DE INLANDER ZEGT.

Misbruiken bij de werving van Javaansche contract-koelies.

De Perniagaan van 8 Februari 1912 no. 32, maakt melding van een onlangs te Semarang plaats gehad hebbenden moord op een vrouwelijke Javaansche koeliewerfster.

In het koelie-depôt van de firma A. H. Falkenberg, Karrenweg, hoofdplaats Semarang, was n.l. een Javaansche vrouw opgenomen met name Hardjosoedarmo, afkomstig van de desa Gollan, Afdeeling Magelang. Zij was geworven door de Javaansche vrouw Djojosoematro, die als koeliewerfster had gefungeerd.

Blijkbaar was eerstgenoemde zeer ontevreden, althans op zekeren Vrijdag, des namiddags ten 4 ure viel Hardjosoedarmo de werfster met een mes aan en bracht deze daarmede een zóodanige steekwond aan den slagader toe, dat zij spoedig overleed.

De daderes heeft bij het door het politie gehouden voorloopig onderzoek bekend het misdrijf te hebben gepleegd, omdat zij door de werfster was misleid.

Een verdienstelijk districtshoofd. In de maand December van 't vorig jaar, werd, volgens mededeeling in hetzelfde blad, het districtshoofd van Beneden-Singkel (Westkust van Atjeh), met name Abdulraoef, wiens borst reeds versierd is met den gouden ster, door den Controleur der afd. Singkel naar Rondeng opgeroepen, teneinde, in onderling overleg de noodige maatregelen te beramen, welke tot herstel der rust in die afdeeling zoude kunnen leiden.

Een Atjehsche bende, ter sterkte van 40 à 50 man, onder leiding van Marah Seilan, Gidang, Sowang en Si Babar had reeds herhaaldelijk blijk gegeven van hare aanwezigheid in het Sing-

MAGAZIJN VAN:

Heeren Hoeden

— — —

EDUARD PELGER

PRINSESTRAAT 35, :: 's-GRAVENHAGE

: — TELEPHOON 3902. — :

RIPPEN

PIANOHANDEL

PIET HEINSTRAT 42

ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN

STEMMEN

F. L. VAN BOMMEL

VLAMINGSTRAAT 8-10 - Telef. 5501.

Dames- en Heeren- = Modeartikelen. = - Handschoenen. -

Handschoenen wasschen 7½ ct. per paar.

Tandborstels - Badmutsen - Sponsen
Bandages en Gordels.

Wed. G. STREITWOLF,

TELEFOON 2413.

105, NOORDEINDE 105.

HEEREN MODE- en HOEDEN-MAGAZIJN

HILLMER & Co.

NOORDEINDE 58. - DEN HAAG.

Telefoon 1667.

Hemden & Ondergoederen

NEDERLANDSCH-INDISCH
ADMINISTRATIE-KANTOOR EN HULPBANK.

's-Gravenhage — Kortenaerkade 10.

CREDIET- en BANKZAKEN.
LEVENS- en BRAND-VERZEKERINGEN.
ADMINISTRATIËN.

RADEMAKER's Kon. Cacao- en Chocoladefabriek

DEN HAAG.

EIGEN WINKELS:

HOOGSTRAAT 22, P. HEINSTRAT 125, HEERENGR. 60,
PRINSESTRAAT 76b, ANNA PAULOWNASTRAAT 78.

Steeds de nieuwste Bonbons.

Pakketverzendingen naar de tropen onder
-o- garantie voor goede overkomst. -o-

kelsch ressort, n.l. door roof en moord, groote onrust gebracht onder de bevolking in het gebied van de Simpangkiri-rivier en van de Battaksche Pak-Pak-landen.

Gedurende één maand ageerde het districtshoofd in bedoelde streek met zulk een goed gevolg, dat op 5 Januari 1912 de geheele bende zich aan hem en het bestuur onderwierp, de wapens inleverde en de belofte aflegde zich in den vervolge als rustige onderdanen te zullen gedragen. De militaire commandant was bij die samenkomst tegenwoordig.

Tengevolge van die onderwerping is het thans te Soengei-Besar in het gebied van de-Simpangkiri-rivier overal rustig en wordt de handel niet meer bemoeilijkt.

Dit schoone resultaat dankt men aan den moed, het beleid en den trouw van het districtshoofd Abdulraoef. Moge het door hem gegeven voorbeeld navolging vinden bij vele zijner ambtgenooten! zegt het blad.

De Inlandsche politie. In deze rubriek van Het Koloniaal Weekblad is dit onderwerp reeds herhaaldelijk besproken, en zoo werd ook melding gemaakt van het in de Inlandsche pers voorgebrachte feit, dat het Ned.-Indisch politie-personeel vaak bezwaard wordt met geldelijke uitgaven, voortspruitende uit de omstandigheid, dat het, uit autoriteiten-vrees dikwijls voor eigen rekening er op uit gaat om te trachten licht te krijgen in velerlei zaken van misdrijf en anderen aard.

Dit feit heeft blijkbaar de aandacht van den Gouverneur-Generaal getrokken; in de Pemberita Betawi van 22 Februari 1912 no. 44 althans wordt de inhoud van een geheime Regeerings-circulaire weergegeven, welke de Landvoogd aan de gewestelijke bestuurshoofden op Java en Madura heeft gericht en waarin in het kort wordt verlangd, dat in den vervolge geen uitgaven van politieaard meer zullen komen ten laste van het Ned.-Indisch politie-personeel.

Het lijkt geen twijfel, zegt de redactie van genoemd blad, of de Inlandsche politie-ambtenaren zullen met vreugde van den inhoud dier circulaire kennis hebben genomen.

Het was toch voldoende bekend, dat op hen en ten hunnen koste in hoofdzaak het voorloopig onderzoek in zaken van misdrijf enz., rustte, hoewel hunne bezoldiging alles behalve voldoende genoemd kon worden.

Nu is het te hopen, dat de uitgevaardigde circulaire goed worde begrepen door hen wien zulks aangaat en dat de uitvoering van den voorgeschreven maatregel in de praktijk tot geenerlei moeilijkheden aanleiding moge geven.

Nuttige reizen. — Hetzelfde blad maakt aan de hand van het Bataviaasch Nieuwsblad onder dit hoofd melding van de reis van den We-dono van Temanggoeng, vergezeld van diens schrijver, naar Batavia, en wel in de functie van vertegenwoordiger van de „Vereeniging van Regenten“, aan wier hoofd de Regent van Temanggoeng staat.

Het ligt in de bedoeling dier Vereeniging, om elke maand twee prijajis, één van hoogen en één van lageren rang, die leden van de vereeniging zijn, een studiereis te doen maken naar de belangrijke plaatsen op Java. In het bijzonder wordt daarbij de aandacht gevestigd op de Inlandsche nijverheid.

Beide bovengenoemde prijajis deden de reis in gezelschap van den Panghoeloe van Temanggoeng en van den Voorzitter der Handels-coöperatie, die zich eveneens op de hoogte zullen stellen van den tabakshandel te Batavia en te Bandoeng. De reis zou 14 dagen duren.

Inlandsch onderwijs. Den 22en Februari j.l. werd ter hoofdplaats Djocjarta, in het kweekschoolgebouw, het examen afgenomen voor Inlandsche hulp-onderwijzers en kweekelingen.

Het aantal candidaten bedroeg onderscheidenlijk 65 en 162, waarvan respectievelijk 40 en 52 slaagden.

Het examen duurde 7 dagen en was vrij omvangrijk.

Opmerkelijk is, dat het grootste gedeelte der examinandi afkomstig is van Djocjarta, slechts enkelen kwamen uit andere residenties. Dit staat vermoedelijk in verband met de omstandigheid, dat er juist in de residentie Djocjarta zoovele Inlandsche onderwijsinstellingen zijn.

Op 1 Februari 1912 werd te Magelang een door de Jong-Javaansche vereeniging Boedi Oetomo gestichte school geopend.

Deze school zal zich aansluiten aan de Inlandsche Openbare Lagere school IIde klas en den leerlingen gelegenheid geven zich te bekwamen voor de betrekkingen van hulp-onderwijzer, Inl. kweeke-

ling, ambtenaar bij den Pandhuisdienst enz. Het schoolgeld bedraagt f 1.20 per leerling en per maand. Het aantal leerlingen, waarmede de school geopend werd bedroeg 40, w. o. 5 meisjes.

WAT DE CHINEES VERTELT.

De nieuwe Chineseesche Almanak. Op 2 Januari 1912, zoo schrijft K. Hanzoon in de Perniagaan van 8 Februari 1912 no. 32, hebben de Chineseesche vereenigingen Soe Po Sia, Tie Jok Hwee en Sing Boe Tjong Hwee te Batavia en ook Chineseesche vereenigingen elders in Ned.-Indië een draadbericht ontvangen van Dr. Sun Yat Sen, waarin de opdracht werd gegeven, dat alle leden van den Han stam in den vervolge gebruik zouden moeten maken van den nieuwen Chineseeschen almanak, die op Westersche wijze zou zijn ingericht.

Een groot gedeelte van de Bataviasche-Chineseesche bevolking had met deze opdracht weinig op en bleek dan ook niet bereid die na te komen, omdat h. i. de oude Chineseesche almanak beter rekening houdt met den stand der maan, in verband met de gebruikelijke feesten, als Tjapgomé, Tjheng Beng, Twanijang, Tjioko, Tangtjé, het geboortefeest van Confucius enz.

Schrijver deelt dit gevoelen niet en meent daarentegen dat de nieuwe almanak de viering der oude feesten op den juisten tijd niet in den weg zal staan, terwijl hij van oordeel is, dat deze in het belang zal werken van China's vooruitgang.

Het tegenstribbelen van de Chineezzen, die dien vooruitgang niet begrijpen, beschouwt hij als te zijn van tijdelijken aard, want de toestanden, zooals die zich thans ontwikkelen, zijn zoodanig, dat men wel gedwongen zal worden te eeniger tijd de verandering te aanvaarden.

Eerst daarna zal men z. i. beseffen hoe de oude Chineseesche almanak dikwijls misleide en daardoor de ontwikkeling wordt tegengehouden, al kan het niet worden ontkend, dat het tegenwoordig gezag in China er wel wat heel vlug bij is geweest met de invoering dezer verandering.

China verkeert onderwerpelijk in denzelfden toestand als Japan vroeger, waar de invoering langs geleidelijken weg is gelukt.

Japan had n.l. destijds een almanak in Chineseeschen trant, waaraan de naam van Im Lek, d. i. de almanak volgens den stand der maan, gegeven werd.

Onder de Regeering van keizer Medji werd de Westersche almanak in gebruik gesteld en daaraan de naam gegeven van Ioo Lek, d. i. de almanak volgens den stand der zon. Doch het volk werd bij het gebruik in particuliere aangelegenheden niet gedwongen van dien nieuwen almanak gebruik te maken. De Regeering liet het volk ten deze vrij.

Gedurende langen tijd waren in Japan dientengevolge twee almanakken in gebruik, doch naar mate de oude conservatieven uitsierven, verdween ook langzamerhand het vooroordeel, zoodat thans, mede tengevolge van het modern onderwijs, alle jongeren den Westerschen almanak hebben aangenomen en in gebruik gesteld, zonder dat er verwickelingen hebben plaats gehad.

De „Opstootjes“ te Batavia. In de Pantjaran Warta van 20 Februari 1912 no. 40 kon men een relaas vinden van de verwickelingen, waartoe het uitsteken der Chineseesche vijfkleur (Nijo Sek Kie) op den jongsten Chineseeschen nieuwjaarsdag aanleiding heeft gegeven. Wij ontleenen daaraan het navolgende:

De bedoeling van het uitsteken dier vlag was: niting te geven aan de oprechte gevoelens van vreugde over het feit, dat de Keizerlijke dynastie in Groot-China was afgetreden en de Chineseesche Republiek, volgens de ontvangen tijdingen was uitgeroepen. Vooral de bewoners van Pasar-Senin, Pasar-Baroe en ook op andere plaatsen in de stad lieten zich ten deze niet onbetuigd. Nadat de vlaggen reeds een paar uren hadden gewapperd, werd aan de Oedjoeng van de Kalibesar (voorstad van Batavia) de winkel van den heer Lian Hien plotseling door een bende steenenwerpende Chineezzen bestormd, waardoor alle ruiten werden verbrijzeld, terwijl de geweldadigheden vergezeld gingen van de noodige scheldwoorden.

De reden van dit optreden was het feit, dat de winkelier, die de Republikeinsche vlag reeds had uitgestoken, haar, op verzoek van den Majoor-Chinees, weder had ingehaald.

Het personeel van de toko Lian Hien, bevreesd voor verdere gevolgen, heesch daarop weder de Republikeinsche vlag, waarna de bende aftrok en zich naar elders begaf teneinde zich te overtuigen of ook nog andere landgenooten de vijfkleur

IN OOST EN WEST
BERIJDT MEN
VIERKLEUR
RIJWIELEN,
omdat ze algemeen voldoening geven.
Agenten in bijna alle plaatsen van Nederland.
Speciale inrichting voor de verzending naar de tropen.
Rijwiefabriek DE VIERKLEUR,
's-GRAVENHAGE.

KUNSTSTANDEN 1 Gld. per stuk met garantie. Geheele Gebitten 25 Gulden.
Vullingen f1.00. Beslist pijnloos trekken per tand f1.00.
Leden van Ziekenfondsen en Corporaties EXTRA KORTING.
Tandarts KIMMEL, Weimarstr. 149, bij Regentessepl.
en Wagenstraat, hoek Spuistraat
DEN HAAG.
Spreekuren: Werkdagen 's morgens 10-'s avonds 9 uur. Zondags 10-4.

1ste Rotterdamse
Maatschappij van verzekering tegen ongevallen
Oudehavenkade n.l. Plan C, Rotterdam.
Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.
Individueele **ONGEVALLENVERZEKERING,**
AUTOMOBIELVERZEKERING, Enz. Enz.
VRAAGT PROSPECTUS.
Hoofdvertegenwoordiging voor Ned. Oost-Indië
te **SOERABAIA.**

P. B. VAN MOORSEL & Co.
KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR
TELEFOON N°. 2898 DEN HAAG
GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF
GEDEELTELIJK INSTALLEREN VAN WONINGEN

VLEU PIA KUNSTSPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	GOOSEN & SWAGERMAN DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. of f5.— p.j. af. „ „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.

Dames- en Kinder-Confectie.
GEBR. GERZON'S
MODE-
MAGAZIJNEN.
DEN HAAG - 36 VEENESTRAAT 44
- Telefoon 2526. -

hadden binnengehaald. Te Patekoan, ten huize van Boe Tjong Hwee, nam zij een vlaggetok waar, waaraan nog geen nieuwe vlag was geschen, hetgeen haar aanleiding gaf één der door haar medegebrachte vlaggen daar te bevestigen.

Vandaar trok de bende naar het gebouw der Jong-Chineesche Vereeniging, en toen de bewaker van dat gebouw op de vraag om welke reden de nieuwe vlag niet was uitgestoken, antwoordde, dat hij zulks niet wist en bovendien ook geen nieuwe vlag bezat, werd hij uit het huis gezet. De bende, die intusschen sterk was aangegroeid, raapte de nooige steenen en glasscherven buiten op en beschadigde daarmede in het gebouw alles wat maar te beschadigen was.

De Majoor der Chineezers had, op verzoek van de politie te Batavia, verzocht de uitgestoken vlaggen, als zijnde op dat oogenblik nog voorbarig, neer te halen, terwijl de politie kracht willende bijzetten aan haar bevel, beschikte over 6 soldaten van Glodok. Zij stuitte in één der woningen, waarin zich tal van volbloed-Chineezers verzameld hadden, op ernstigen onwil.

Toen één der zes soldaten een poging waagde, werd deze met den dood bedreigd, waarop de geringe gewapende macht, ter voorkoming van erger, zich terugtrok, onder gehoo van de Chineesche menigte, die begon met het afsteken van vuurwerk.

Intusschen hadden zich duizenden menschen op Glodok verzameld.

Ten 12 ure 's middags verscheen echter de cavalerie onder bevel van den majoor en veegde binnen den kortst mogelijken tijd het geheele terrein schoon. Deze daad heeft, zegt schrijver, tot critiek en tot zeer eigenaardige beschouwingen van de zijde van het publiek aanleiding gegeven. Als ooggetuige van het voorgevallene kan hij verklaren, dat geen enkele rechtschapen Chinees er aan heeft gedacht verzet te plegen tegen het gezag of dit in zijn uitoefening daarvan te bemoeilijken.

Van Vreemde Koloniën.

PORTUGEESCH TIMOR.

De correspondent van de N. R. Crt. te Lissabon meldde:

„De minister van Koloniën ontving nieuwe telegrammen van den gouverneur van Timor en deelde in een officieel communiqué aan de dagbladen mede, dat de opstandelingen van Timor op alle punten van samentreffen door de Portugeesche troepen geslagen zijn, en dat men hoopt de geheele beweging in Juni onderdrukt te hebben.

Het communiqué zegt verder: De algemeene toestand is goed. Te Okussie heerscht echter nog dezelfde toestand — men zal weten, dat het in opstand gekomen is, en de Portugeezers er verjaagd zijn, corr. —, zoodat het noodzakelijk is, alvorens de operaties daartegen te beginnen, zich met de Nederlandsche Regeering te verstaan, opdat deze geen wijkplaats biede aan de „moordenaars” en opstandelingen van ons gebied.

De 9de compagnie van Mozambique is te Dilly aangekomen met drie bergstukken. Met het oog op de moeilijkheden om meer Europeesche troepen naar Timor te zenden — het animo daartoe was hier maar flauwtjes, corr. —, heeft de gouverneur zijn laatste aanvraag om twee compagnieën Europeesche troepen in dien zin gewijzigd, dat er nu één compagnie wordt aangevraagd. Hij staat echter op het zenden van veel materiaal, speciaal karabijnen en ammunitie, waaraan veel gebrek is!”

Nu de Portugeesche regeering zich tot de Nederlandsche zal wenden, biedt de gelegenheid zich ongezoekt aan om de grensregeling zoodanig te regelen, dat geen Portugeesche enclave in ons gebied op Timor overblijve. Ons streven moet hierop van meet af aan duidelijk gericht zijn. Eischt het bereiken van dit doel een geldelijk offer, dan zal hiervoor niet teruggedeinst behooren te worden. Is Portugal hier niet voor te vinden, dan zou ruil van landschappen de oplossing kunnen bezorgen. Het gevoelsargument, dat men daardoor over het lot van onderdanen beslist, die er zelf wellicht anders over denken, zal in casu geen gewicht in de schaal behoeven te leggen. Immers eenerzijds hebben de enclave-bewoners zelf, naar verzekerd wordt, den wensch te kennen gegeven, om onder Nederlandsch bestuur te komen, anderzijds bezitten wij nabij de grens van het Portugeesch gedeelte nog landschappen, waar onze invloed zoo gering is, dat daarvoor van een willekeurig vervreemden geen sprake zal zijn; toch pleiten wij voor die ruil slechts in geval een andere wijze van overeenstemmen niet gevonden zal worden.

Wat het verzoek der Portug. regeering betreft, bedoeld in de mededeeling der N. R. Ct., moet o. i.

voorop gesteld worden, dat het Nederlandsche gebied natuurlijk geen broeiplaats mag worden van verzet, waar zich uitgeweken opstandelingen tegen het Portugeesch gezag zouden nestelen en organiseren, zooals Curaçao dit te lang is geweest ten opzichte van Venezuela. Maar daarom behoeft Nederland nog niet die Portugeesche onderdanen, welke alleen politieke vergripen begaan hebben, uit te leveren; Nederland heeft, door afdoende politie-maatregelen, te zorgen, dat politieke uitgewekenen op Timor rustig leven, evenals het dit in het moederland steeds gedaan heeft voor uitgeweken vreemdelingen, die alleen politieke zonden op hun geweten hadden.

NAAR AANLEIDING VAN MAROKKO.

Er ligt aan de kolonisatie-politiek van eenige Europeesche mogendheden een naïeve gedachte ten grondslag, die er tot zekere hoogte de verontschuldiging voor vormt, maar die tevens de schuld is van de moeilijkheden, welke die nieuwe meesters overal ondervinden om hun gezag te vestigen. De meer begaafde natie, zich noemende en voelende de meer beschaafde, is voor zich overtuigd, dat de bevolking van het gebied dat zij onder haar bescherming en leiding wenscht te nemen, eigenlijk niet beter vraagt dan die gunst deelachtig te worden; zetten hier en daar hoofden tot verzet aan, dan weten en voelen deze wel dat 't opgedrongen bestuur beter zal zijn, dan dat der landsvorsten of -grooten, maar eigenbelang en fanatisme doen hen de bevolking tot verzet aansporen. De mogendheid, die van deze waan het best genezen is, is Groot-Brittannië, in den laatsten tijd is Nederland ook op den weg van beterschap gekomen. Sedert Van Heutsz uitsprak: „de Atjeher zal zich nooit dan gedwongen onderwerpen” en volgens die leer een stelsel toepaste, voor geheel den archipel, kon Nederland Atjeh tot rust brengen en in de andere gedeelten zijn afwachende houding van 3 eeuwen aan de kusten omzetten in een dringen tot in het hart van alle eilanden van den grooten archipel. Nog geenszins zijn alle Nederlandsche politici echter van de juistheid van die leer overtuigd, er zijn er nog altijd, die voor onze politiek weer de waan tot grondslag willen nemen: de Inlander verlangt in zijn hart niet beter dan onder Nederlandsche vlag te leven. Door die dwaling sukkelen Spanje en Italië hun kolonialen strijd zonder vorderingen te maken voort en het ligt in het optimistische karakter van Frankrijk om, leersame ondervinding ten spijt, die fout ook telkens en telkens weer te zondigen. Hetgeen thans in Marokko ten tooneele wordt gevoerd is er weer een bewijs van. De aanleidende oorzaak voor 't krachtig doortasten van Frankrijk in Marokko is geweest, dat de sultan Moelay Hafid in Fez door zijn eigen volk ingesloten en opgesloten zat, en met hem de Fransche missie, die hem ter zijde stond. Een aanzienlijke Fransche troepenmacht heeft zich toen een weg tot Fez gebaad, colonnes, in verschillende richtingen door het land gezonden, brachten de tegenstanders van den Sultan en van den Fr. invloed tot zwijgen. Dit succes viel niet in den smaak van Duitschland. Het Agadir-incident volgde, waarvan wij het verloop, tot en met de overeenkomst van Berlijn in November j.l., niet in herinnering behoeven te brengen. Frankrijk zou het protectoraat aanvaarden. Sultan Moelay Hafid teekende de erkenning hiervan en verklaarde dit van goeder harte te doen. En de Franschen, zondigende de oude naïviteit, meenden, dat nu alles was pour le mieux des mieux, dat elk Marokkaan blijde was onder het verlichte, menschlievende bestuur van de groote republiek gekomen te zijn!

Wie vroeger voor en tegen den Sultan was geweest, wie voor en tegen de Fransche inmenging was geweest, welke drijfveer men voordien gehad mocht hebben om onrust te stoken, ontevreden te zijn, van dit alles zou niets meer over zijn. Een Fr. gezant te Fez, een handvol soldaten hier en daar getuigden van en voor het vertrouwen in de soliditeit van het in zoo korten tijd opgetrokken gebouw. Voor moeilijkheden met Duitschland was ook niet te vreezen, pas toch was, althans voor Marokko, alles koek en ei geworden.

Wat Frankrijk in Algiers herhaaldelijk ondervonden heeft, heeft 't in Marokko nogmaals moeten leeren. In de stille dorpen en steden sluimerde overal verzet en opstand. Geen volk is bij voorkeur overheerscht door een vreemde. De partij die voor Moelay Hafid was, is hem voor een deel ontvallen door zijn geheele onderwerping aan Frankrijk, die welke tegen hem was, staat feller dan ooit tegenover hem. De mahomedaan, die het protectoraat — en niet ten onrechte — als een formeel meesterschap beschouwt, kan niet gedwee het hoofd buigen voor den christen dwingeland.

Daar gelaten wat voor of tegen de politiek van kolon. vormen aan te voeren moge zijn, moet de mogendheid, die koloniën wil hebben, beheerschen en tot

LUXEBROOD-FABRIEK PAUL C. KAISER

Hofleverancier.

ENGELSCHES CAKES

Prima en gewone, in verschillende smaken.

TULBAND in verschillende smaken.

Prima en gewoon KRENTENBROOD.

Modemagazijn „BRUSSEL”,
Weimarstraat 61 :: DEN HAAG.

Speciale verkoop van

GEGARNEERDE DAMES-, JONGE DAMES-
en KINDERHOEDEN.

— CHAPELLERIE en BONTWERKEN. —

AUG. W. J. BRÜNING'S.

N. LOEB, Noordeinde 109.
Kleding en Meubilerij op termijnbetaling.

20 gulden, per maand 2 Gld.

40 „ „ „ 4 „

60 „ „ „ 5 „

GEBR. DE RIDDER

LEVERANCIERS VAN 1e KWALITEIT RUND-, KALFS-,
LAMS- EN VARKENSVLEESCH.

Specialiteit in fijne WORST en VLEESCHWAREN

Geregelde bezorging door alle wijken van
's-Gravenhage, Scheveningen en Voorburg.

VALERIUSSTRAAT - hoek Duncklerstraat - DEN HAAG.
INTERC. TELEFOON 2648.

MODE-ACADEMIE

Grondig onderricht in MAAT-
KNIPPEN en COSTUUMNAAIEN.

Allen die aan een cursus deelnemen kunnen eenige der nieuwste COSTUMES voor zich zelve vervaardigen.

Opleiding voor DIPLOMA's der
- Mode-Vakschool Vereeniging. -

PROSPECTUS en inlichtingen te bekomen bij de
Directrice M. E. DANCKAERTS, Regentessepl. 7,
DEN HAAG.

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.

Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

C. FORTMANN,

SPIJSTRAAT 10, DEN HAAG.

GROOTSTE KEUZE

In TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN.

:- MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELEN.

Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

ontwikkeling brengen, zich van de boven aangehaalde leer doordringen, dat elke onderwerping afgedwongen en in bedwang gehouden zal moeten worden. Wil dit nu zeggen, dat het ruwste optreden het meeste succes verzekert, of vooral aan te bevelen is? Geenszins. Wij noemden boven de Duitschers niet toen wij over koloniseerende mogendheden spraken. Wellicht zondigen de Duitschers, en naast hen de Belgen, ook minder de fout van zich door de nieuwe onderdanen beschouwd te zien als heilbrengende halfgoden, zooals andere blanken geneigd zijn dit te doen, maar zij forceeren de gewenschte uitkomsten daarentegen door een veelal te hardhandig, te hardloos treffen, waarin de eigenliefde te zeer de liefde voor het overmeesterde volk overheerscht. Dat is een wijze van pacificatie, die het andere, eveneens af te keuren, uiterste vormt.

Zal de Inlandsche bevolking de overtuiging niet hebben, dat de blanke overheerscher in haar belang gekomen is, kan zij die overtuiging ook niet hebben, bij den trap van ontwikkeling waarop zij staat, bij den overheerscher moet toch, wil zijn politiek gerechtvaardigd zijn, wél de overtuiging voor zitten, dat zijn komst zal zijn in het belang van land en volk. Zijn optreden moet streng zijn, moet onverzwakt wakker en krachtig zijn, maar het moet in en bij alles als hoofdmotief hebben 't welzijn der bevolking op te heffen. Verzet worde nagepeurd, voorkomen, onderdrukt. Wie toenadering toont, worde daarin gesteund, maar niet geloofd, voordat de onderwerping verkregen is. Waar gestoorde rust hersteld is, blijve waakzaamheid lang op haar post. Maar, terwijl wie zich niet wil neerleggen bij den geboden toestand, als vijandig daarvan behandeld moet worden — dit is nu eenmaal eisch als men koloniseeren wil —, moet daarnaast de oprechte wil bestaan om de inlandsche bevolking niet in slaafsche onderdrukking te besturen, moet de eerlijke bedoeling bestaan om haar daarentegen een beter, waardiger bestaan te bezorgen, moet het vertrouwen, het geloof gewekt worden, dat de blanke drager is van 'n hooger beschaving en dat hij deze ten goede wil doen komen aan de kolonie, die geworden is een deel van zijn grondgebied.

Het is de kunst van den kolonialen staatsman om tusschen deze uitersten een stelling in te nemen, niet als halfslachtige weifelaar, maar als krachtige figuur, die zonder zwakheid alle oorlogsmiddelen durft te gebruiken, als noodzakelijk kwaad, dat hier nog niet te vermijden is, om 't erger kwaad: regeeringsloosheid, bandeloosheid en alle gevolgen van dien, te bestrijden.

Zal generaal Lyantey de resident-generaal zijn, die voor Marokko een bestuur in dezen geest in het vooruitzicht stelt? Naar zijn verleden, naar zijn daden en geschriften bekend geworden, denkbeelden, is dit wel te verwachten. Als hem dan maar genoeg tijd gegund wordt om ze niet alleen tot inzet, maar ook tot verre doorvoering te brengen, kan de Marokko-zaak in goede baan geleid worden: want ook dit is een kwaal der Fransche koloniale politiek, dat goed begin van den een spoedig door een ander moet worden overgenomen.

DUITSCH KOLONIËN.

Al is het nog geen nieuws van beteekenis, dat wij melden kunnen over de nieuwe verkenning van de Keizerin Augusta-rivier in Nieuw-Guinea, alles wat daar op de grens van ons gebied gedaan wordt heeft onze bijzondere belangstelling. Ditmaal werkt, zooals men weet, het Rijk samen met de Deutsche Kolonialgesellschaft en is een speciaal voor het doel ingerichte boot te Hongkong vervaardigd ten dienste van de expeditie; het schip heet „Kolonialgesellschaft”.

Eerst zijn in „Friedrich-Wilhelmshafen” de medeleden Drs. Stollé, Behrmann, Bürgers, Rösche en Lüdermann den 8en Februari aangekomen. Beiden laatstgenoemden bleven daar om de omvangrijke uitrustingen te ordenen, terwijl de andere heeren naar Rabaoel doorgingen om het militair geleide — 40 politie-soldaten — en de 70 dragers der expeditie over te nemen. Deze kwamen den 26sten Febr. te Fr.-Wilhelmshafen terug, vanwaar allen te zamen twee dagen later vertrokken naar de Augustastroom. De regeeringsstoomboot „Komet” voerde hen naar de plaats, die zij als hoofdkamp uitzochten. Hiervoor werd een punt gekozen 240 zeemijlen van de monding der rivier gelegen, nabij het dorp Maloe, reeds bekend uit den tocht van 1886. De leden der expeditie bleven hier. Den 11en Maart was de Komet te Fr.-Wilhelmshafen terug.

Wel was de „Kolonialgesellschaft” intusschen hier ook aangekomen, maar deze moest er de aankomst van een groote pinas (vaartuig) voor de expeditie afwachten, waarvan de verzending vertraging ondervonden had en die vermoedelijk omtrent 20 Maart eerst in Fr.-Wilhelmshafen aangekomen zal zijn. Waarschijnlijk zullen de leden van de expeditie hun

schip in de eerste dagen van April dus bij 't hoofdkamp hebben kunnen begroeten.

Zoo nu en dan worden opgravingen gedaan, die op zich zelf beschouwd een blik op vergane tijden gunnen, die ons met verbazing vervuld. Zoo de overblijfselen van de reuzendieren, waarvan in Amerika overblijfsels gevonden zijn, waaruit typen zijn herbouwd, die in soort en in omvang zoo machtig schijnen, dat men zich niet genoeg verwonderen kan, dat deze soorten hebben kunnen verdwijnen. Maar als het nu geschiedt, dat ontgravingen in O.-Afrika wijzen op het daar weleer bestaan van dergelijke, of overeenstemmende diertypen, dan loopt de zee tusschen die werelddeelen weer leeg, zooals hij dit reeds in meerdere hypothesen gedaan heeft; maar dan treft bovendien dat verdwijnen zoowel daar in wat voor ons de nieuwe wereld is, als daar in 't oude werelddeel, van diezelfde grootsten der grooten onder de levende wezens op aarde. Treffend wordt dan ook 't toevallig weer bloot komen van die gesteenten daar en ginds nagenoeg in een zelfden tijd.

In het Nr. van 4 Mei van de D. Kolonialzeitung geeft Dr. E. Hennig, die zelf een werkzaam aandeel heeft aan de opgravingen van Tendagoeroe in Duitsch Oost Afrika, een overzicht van hetgeen er bereikt is; wij kunnen slechts hier en daar een greep eruit doen.

In 't Lindigebied heeft de D. ingenieur B. Sattler op een paar dagmarschen van de kust beenderoverblijfsels van voorhistorische reuzenreptielen ontdekt. Eerst vond hij niet veel aandacht voor zijn mededeelingen. Toen professor Fraas, bekend geoloog uit Stuttgart, een wetenschappelijke reis in de kolonie maakte, liet deze zich tot een bezoek aan de vindplaats in Tendagoeroe overhalen. Hij stelde groote overeenkomst vast met de Dinosauriën, welke in de Amerikaansche musea bewaard worden.

Het Berlijnsche geologisch-palaeontologisch instituut en museum zette zich nu aan den arbeid; het vond steun bij velen, ook van financieele zijde. In betrekkelijk korten tijd waren de middelen beschikbaar om een onderzoekingstocht te organiseeren en er twee jaren aan het werk te blijven.

De onderneming zou reeds als geslaagd beschouwd worden, wanneer het slechts gelukte de geraamten te reconstrueeren van de twee vormen, waarvan professor Fraas onderdeelen had meenen te kunnen aanwijzen. De verwachtingen zijn echter verre overtroffen. Niet één vindplaats, maar een waar kerkhof van Saurier, van etwa 30 Quadratkilometer Ausdehnung land sich vor. De schatten strekken zich hier en daar onder groote hoogten uit. Niet enkele geraamten konden verkregen worden, maar een fauna uit den krijttijd is hier behouden gebleven. Nieuwe gezichtspunten zijn voor de wetenschap geopend door de verwantschap der Dinosauriën in de verschillende werelddeelen.

Leider van het onderzoek is prof. Dr. Janensch, behalve Dr. Hennig werkt nu ook Dr. von Staff mee, terwijl de heer Sattler aan de werkzaamheden verbonden is gebleven. De negerbevolking geeft gaarne alle noodige hulp en stelt blijkbaar belang in de zaak. De onderzoekingen konden voortgezet worden, zoodat in den loop der drie jaren 1909—1911 niet minder dan 4500 draagvrachten van Tendagoeroe naar de kust werd gebracht, om van Lindi over Daressalam naar Hamburg vervoerd te worden, met eindbestemming Berlijn. Hier heeft het verder sorteeren en monteeren plaats, dat op zich zelf ook weer een werk van jaren is.

Het verloop, de lotgevallen van de expeditie zullen in boekvorm verschijnen in E. Schweizerbarth's drukkerij te Stuttgart. De wetenschappelijke uitkomsten worden geleidelijk gepubliceerd in het „Zeitschrift für Biontologie”.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Een praktisch boekje.

Ter Landsdrukkerij te Batavia is verschenen een werkje, getiteld: Aanteekeningen betreffende eenige in Nederlandsch-Indië in- en uitgevoerd wordende artikelen, uitgegeven door het Hoofdbureau der in- en uitvoerrechten en accijnzen.

Ofschoon waarschijnlijk in de eerste plaats geschreven om te dienen als gids voor hen, die aan den dienst der in- en uitvoerrechten verbonden zijn, komt het ons voor, dat genoemd werkje uitstekende diensten kan bewijzen ook aan diegenen, welke gaarne van de samenstelling, het gebruik enz van een bepaald artikel, iets meer willen weten dan de naam alleen.

Het boekje bevat bijzonderheden over metalen, aardewerk, glaswerk, vezelstoffen, garens en weefsels, aetherische oliën, plantenvetten, dierlijke

DE RIJSWIJKSCHE BANK.

ZOUTMANSTRAAT 42, 's-GRAVENHAGE.

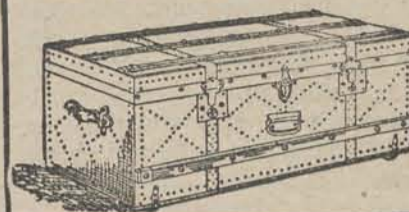
Commissarissen:
Dr. T. BRESNEE (pres.)
H. E. VAN LEYDEN.
I. BÄCK.

Directie:
G. J. KUNST.
E. V. VAN LEYDEN.

Effecten - Goupons - Wissels
Safe-inrichting.

W. POPPINK, :: ::

TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat
141-143, Den Haag.
Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageroom, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f 12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak f 11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f 12.—

S. J. ROTTEVEEL,

Galileïstraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

Kleermakerij E. STAAL

LANGE HOUTSTRAAT 18, 1e étage

Telefoon 3535

Uitsluitend Engelsche Stoffen

HERMAN VOORHOEVE BLOEMIST

ZOUTMANSTRAAT 40c - DEN HAAG,

levert behalve prachtige levende bloemen en planten, bouquets, bloemwerk, ook zeldzame schoone kunstbloemen en bladeren. Bij uitstek geschikt voor verzending naar OOST- en WEST-INDIË.

VERKOOPHUIS

GROOT HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG

Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of TWEDEHANDS-MEUBELN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND van 10—4 uur.

BOEKHOUDEN in drie maanden met Diploma.

Wetenschappelijk, Theoretisch, Practisch. Prospectus met overtalrijke prima aanbevelingen op aanvraag bij

J. C. TER BRUGGEN, Leeraar M. O. Boekhouden, 2e Sweelinckstraat 180. - 's-Gravenhage.

Ervaring met 3000 leerlingen, een voor een geleerd, mondeling en BRIEFWISSELEND.

A. SCHRÖDER & Co.

GROENMARKT 25/26 's-GRAVENHAGE

Rameh-Netartikelen

voor DAMES en HEEREN

GROOTE KEUZE.

vetten, was, harsen, caoutchouc en getah-pertja, verwaren, alcoholische vloeistoffen.

Eenige grepen uit den tekst mogen een idee geven van de praktische bruikbaarheid. Het is een feit, dat velen het juiste onderscheid niet kennen tusschen caoutchouc en getah-percha; de volgende zeer duidelijke uitlegging vindt men op blz. 44: „Het is voor de praktijk voldoende te doen uitkomen, dat caoutchouc zich van de getah-pertja onderscheidt door hare groote rekbaarheid en dat de getah-pertja als regel een harde massa vormt, welke naar gelang der soort meer of minder veerkrachtig is, terwijl mindere veerkracht doorgaans gepaard gaat met broosheid. In den exporttoestand van de caoutchoucoosort **dje-loetoeng** is de rekbaarheid niet waarneembaar; eerst na de bereiding van het ruwe product treedt zij op den voorgrond. Eenigen tijd in heet water gedompeld, wordt getah-pertja kneedbaar en plastisch, om na afkoeling weder hard te worden, terwijl caoutchouc onveranderd blijft.

De caoutchouc vindt in ge vulcaniseerden toestand toepassing bij het maken van speelgoed, ballen, rijwiel- en biljardbanden, drukwalsen, radeergom, waterdichte weefsels, stempels, windkussens, enz.; uit de gezuiverde getah-pertja worden mede tal van voorwerpen vervaardigd, waaronder, bekledingsmiddelen van telegraafdraden voor onderzee-sche kabels, schoenzolen, zuigers van pompen e.d. en kunstmatige gebitten.”

Een ander voorbeeld, en wel uit het hoofdstuk Verwaren:

„De Chochenille is het gedroogde wijfje van de Coccus Caeti, een schildluis, die in Mexico, Honduras, Lima, op Teneriffe, op Java enz. op verschillende cactussoorten wordt aangetroffen. De meeste cochenille wordt door Mexico geleverd. Deze vrouwelijke schildluizen worden drie maal per jaar ingezameld, door middel van heeten stoom gedood en daarna gedroogd. Cochenille maakt den indruk van te bestaan uit kleine, donker bruin-roode, verschrompelde korrels.”

Ten slotte nog het volgende uit het hoofdstuk vezelstoffen. „Gemoeti- of gomoeti-vezel wordt verkregen van den arénpalm en in Ned.-Indië voornamelijk plaatselijk verwerkt tot touw, het z.g.n. talidoek en tot borstels. Geringe hoeveelheden worden zoowel van Java als van de buitenbezittingen geëxporteerd en in Europa tot borstels en bezems verwerkt.”

Ontwaak!

Aldus betitelt de schrijver, B. van Oosterzee, een bij Valkhoff te Amersfoort in 2 dln. verschenen „Roman uit de Indische ambtenaarswereld”.

De strekking is in het licht te stellen, hoezeer dégénératie en onverschilligheid met andere omstandigheden er toe kunnen leiden, dat de banden, door welke het schoone Insulinde aan Nederland gehecht is, gaandeweg losser worden; en ook dat het „Indië voor de Indos” meer is dan eene verzuchting, die geen aandacht verdient.

Titaanijzerzand op Java.

De heer Th. E. Maltha, adviseerend electro-ingenieur heeft voldaan aan het verzoek van den heer Loke, om een rapport samen te stellen, naar aanleiding van de bekende plannen van laatsgenoemden. Het is getiteld: „Titaanijzerzand op Java. Plan tot oprichting en rapport over de rentabiliteit van twee elektrische staalfabrieken, waarvan een in Java en een in Nederland. Met beschouwingen van Dr. W. Borchers.” (Deventer, R. Borst & Co.)

We vestigen op dit rapport met zijn vele bijlagen en een kaartje, aangevende de plaatsen waar het materiaal gevonden wordt, de aandacht. De conclusie van den heer Maltha luidt: „dat de oprichting van twee electro-staalfabrieken tot het vervaardigen van zeer superieur gielmateriaal en qualiteits-staal uit titaan-ijzerzand, een zeer loonend bedrijf zal zijn en dat voor het verkrijgen van materiaal de wereldmarkt openstaat.”

Koloniaal Tijdschrift.

Afl. 3 van het Koloniaal Tijdschrift bevat de tekst der door controleur C. de Groot gehouden voordracht, getiteld: „Enkele opmerkingen naar aanleiding van het ingediende voorstel tot reorganisatie van het Binnenl. Bestuur in Ned.-Indië.”

Controleur J. J. van Helsdingen geeft het slot van zijn beschouwingen over hetzelfde onderwerp, in verband met de inrichting van het Inlandsch bestuur, de opleiding en positie der Inlandsche ambtenaren op Java en Madoera.

De heer A. H. J. G. Walbeehm, ass.-resident, artikelt vervolgens over „decentralisatie”, naar aanleiding van een artikel van den adviseur voor het creditwezen H. Carpentier Alting in dl. 42 van het tijdschrift B.B.

G. d. I. V. toont zich bijzonder ingenomen met de benoeming van den heer C. J. Hasselman, Indisch hoofdambtenaar m/v, tot lid van den Raad van State, al acht hij het tot zekere hoogte te betreuren, dat diens bekwaamheden met betrekking op Indië, begraven worden in een college.

Overigens bevat dit Nr. de periodieke rubrieken: Persoverzicht, door A. H. J. G. Walbeehm, en „Uit vreemde koloniën”, door E. Moresco, zoomede onder het hoofd „Duitsche koloniale beginselen”, een overzicht door G. de la Valette van: „Die deutschen Koloniën, von Dr. A. Junker”.

Een prachtwerk over Indisch vlechtwerk.

Gedrukt op fraai papier, verlucht door honderden illustraties en platen, is bij Mouton en Co., te 's-Gravenhage, verschenen een standaardwerk over het vlechtwerk van de Inlanders, welk werk deel I vormt van eene breed opgezette studie over de Inlandsche kunstnijverheid in Nederlandsch-Indië.

De samenstellers, n.l. controleur J. E. Jasper en Mas Pirngadie, hebben het blijkbaar onnoodig geoordeeld in een Voorwoord van ieders aandeel in de totstandkoming dezer monografie te doen blijken; we achten echter de onderstelling niet te gewaagd, dat de eerste den eigenlijk tekst heeft bezorgd en de tweede zich belaste met het teekenen der figuren.

Een bespreking van den inhoud van dit kostelijke boek ligt ver buiten het bestek van de voor ons overzicht toegestane ruimte, waarom wordt volstaan met aandrang de aandacht er op te vestigen.

Dat de Regeering de uitgave heeft mogelijk gemaakt, verdient op prijs te worden gesteld.

Over den ontroonden Sultan van Riouw.

Veel is er reeds geschreven over het besluit van Gouverneur-Generaal Idenburg, van 3 Febr. 1911, dat op eene, voor den niet-ingewijde, zeer verrassende wijze aan het Sultanaat van Riouw-Lingga, een einde maakte.

Gedreven door een zeker gevoel van medelijden met de betrokkenen, hebben velen die handeling met weinig ingenomenheid begroet.

Hun, die in dezen een daad van onrechtvaardigheid hebben meenen te zien, raden wij aan kennis te nemen van het artikel van Dr. E. B. Kielstra in het Mei-nummer van „Onze Eeuw”, waarin op zaakrijke wijze, met beroepen op het getuigenis van een ter zake alleszins bevoegde, n.l. den oud-resident van Riouw, Prof. A. L. van Hasselt, wordt aangevoerd, dat de Ind. Regeering, in het belang van de bevolking van Riouw en Onderh. in de eerste plaats, niet anders kon en mocht doen, dan den Sultan te ontzetten uit zijne waardigheden.

Dr. Kielstra geeft bovendien een leerrijk historisch overzicht van het eens zoo machtige sultanaat.

Tijdschrift voor het Binnenl. Bestuur.

Aflevering 3 van dl. 42 bevat in de eerste plaats de tekst van de door het Bat. Genootschap nageschreven prijsvraag inzake Javaansche dialecten, waarop door ons reeds eerder de aandacht werd gevestigd. Daarop volgt een artikel van den heer M. L. M. van der Linden over de reorganisatie in de Vorstenlanden; Mr. J. C. Kielstra schrijft over de politierechtspraak, terwijl de heer C. Lulofs het slot geeft zijner beschouwingen over de toekomst van Nederlandsch Nieuw-Guinea.

In de korte mededeelingen worden de volgende onderwerpen behandeld: De volks koffiecultuur ter Sumatra's Westkust. — Landrentelheffingen in Britsch- en in Ned.-Indië. — Nieuw Guinea legenden (De Amazonen van de Idenburgrivier. — De legende van Mioh Woendi).

Opleiding van Zendelingen.

Van de serie geschriften over de Protestantische zending handelt No. 8 over „De opleiding onzer zendelingen, door Dr. A. M. Brouwer”.

De schrijver geeft een overzicht van de tegenwoordige opleiding in Nederland zoowel als in het buitenland. Een hoofdstuk bevat beschouwingen over de Nederlandsche zendingsschool, terwijl een ander gewijd is aan gedachten over de opleiding, waarin de schr. o.m. uiteenzet, dat de kweekelingen gevormd moeten worden tot mannen van de praktijk. Behalve theologie en zendingstudie, moet werk gemaakt worden van taalstudie, geschiedenis van land en volk, opvoedkunde en eenige kennis van geneeskunde, „en dit alles moet door de idee der zending tot één verbonden en bezielend worden.”

De Indische Mercuur. No. 19.

Inhoud: Ned.-Indische Portland-Cement maatschappij te Amsterdam, door gebr. Veth (met afb.). — De prijsvraag over de cacaofermentatie van „Tropical Life”, door dr. J. Dekker. — De resultaten der eerste vijf inschrijvingen voor Sumatra- en Borneo-tabak in de jaren 1912 en 1911. Cultuur-

STOOMKOFFIEBRANDERIJ
en THEEHANDEL
P. D. SCHILTE
32 Groenmarkt :-: DEN HAAG
Oppericht 1868 - Telefoon 2539.

HOTEL VAN ZEBEN - Café Restaurant,
Wagenstraat 44 TEL. 411. DEN HAAG.

LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag.

Aanbevelend, v. ZEBEN.

BERLIJN.
HOTEL HOF VON HOLLAND,
LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.
Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.

5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.
3 „ „ UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. v. VEELLEN.

P. VAN DEN BRUL.

AMSTERDAM. DEN HAAG. HOORN. LEEUWARDEN.

HEEREN- EN JONGENSKLEEDING.

KLEEDERMAKERIJ VAN DEN EERSTEN RANG.

DE VRIES & Co. - PRINSESTRAAT 17
TELEFOON 3969,

behandelt alle passages en verzendingen naar plaatsen in Ned.-Indië, Afrika, Amerika, Australië en Azië, en sluit alle soorten Assurantiën (Zee-, Brand-, Inbraak-, Ongelukken-, enz.) tegen de billijkste prijzen en voordeeligste condities.

JAC. BLADERGROEN
PRINSESTRAAT 3 :-: DEN HAAG.

KANTOORBOEKHANDEL

Agentuur van J. C. König & Ehardt, Hannover.

Magazijn van TEEKENBEHOEFTEEN.
— VULPENHOUDERS. —

P. J. VAN LEEUWEN & ZOON,
VEENESTRAAT 41, WEIMARSTRAAT 4b,
hoek Koningsplein.

Kantoorbenodigdheden, Luxeartikelen,
Lederwaren.

Speciaal adres der meest gerenommeerde
VULPENHOUDERS.

Hotel-Pension INSULINDE.

Pension- en Hotel-verblijf,
Bankplein 2, Tel. Int. 1486,
DEN HAAG - (HOLLAND).

PATISSERIE
D. W. VAN GEEST
Prins Hendrikstraat 78 - Teleph. 1851
— SPECIAAL ADRES —
INDISCHE SPEKKOEK

berichten (Kinazaken. — De seré als kultuurge-
was. — Balata- en houtconcessiën in Suriname. —
Kunstmatige rubber. Enz.) Kleine mededeelingen.
(de handelsvereniging te Semarang. — Visscherij
in Indië, enz.). — Verkeerswezen (Havenverbeterin-
gen in Ned.-Indië. — Bezoeken aan de Boroboedoer).
— Financiële berichten en verslagen, zoomede de
overige wekelijksche rubrieken.

Weekblad voor Indië.

Met betrekking op Indië bevat No. 51 de volgen-
de bijdragen: Wanneer krijgen wij een nieuwe straf-
wet? — Bandjir te Welahan (met afb.), door Wan-
delaar. — Het nieuwe gebouw der factorij te Ba-
tavia (met afb.), door B. — Import van Europee-
sche rozen, door Rozenvriend.

Ten slotte nog enkele artikelen over Indië in de
navolgende periodieken:

De Java-Post. 10e jaarg. No. 15. Totemisme in Z.-
Nieuw-Guinea, door Jos. v. d. Kolk.

De Macedoniër. 1 Mei 1912. De zending van de
gereformeerde kerken, door D. Bakker. — Reizen
op Soemba, door A. K. Wielenga.

Eigen Haard. 11 Mei 1912. Met de camera, door
Mandailing (met afb.), door J. Kremer. Slot.

Het Tijdschrift. 15 April 1912. Toelating van Inlan-
ders in de verschillende takken van Gouvernements-
dienst, door A. le Clercq. — Een stem die om recht
vraagt, door Sonto dhi Moelis.

Korte Berichten voor Landbouw enz. 12 April 1912.
De uitgestrektheid der cultuur van cacao, coca,
indigo en peper op Java op 1 Januari 1912.

Buiten, Geïllustreerd Weekblad. 4 Mei 1912. De
thee-cultuur op Java (met afb.), door Dr. H. H.
Zeilstra Fzn.

Leeszaal HEULSTRAAT 17. DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing
liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van
„Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke
dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend
is van 's morgens 9 tot 6 uur 's namiddags:

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatra-
bode, Javabode, Bat. Nieuwsblad, De Padanger,
De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soer.
Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant,
Preangerbode, Javache Courant, De Locomotief,
Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden,
De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijds-
schriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:
Hou en Trou, Vrede door Recht, De stem van
Indië, Tijdschrift voor economische geographie,
Indologenblad, De Banier, Neerlandia, De Bood-
schapper, Revue économique, Indische Gids, Week-
blad voor den handeldrijvenden en industriëlen
middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial
zeitung, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het
Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap,
Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insu-
linde, Deutsche Wochenzeitung für Nederland und
Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscour.
En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 16 April 1912,
De Locomotief t/m 15 idem;
Het Soer. Handelsblad t/m 15 idem;
De Sumatrapost t/m 17 idem;
De Sumatrabode t/m 18 idem;
Tjahaja Sumatra t/m 18 idem;
De Indische Mercur no. 20;
Weekblad voor Indië no. 52;
Kort verslag vergadering Tweede Kamer S.-G.;
Handelsberichten v/h Min. van Landbouw;
De Banier no. 15;
Koloniaal tijdschrift no. 3.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

Verslag over het jaar 1911 van de Commissie van raad en
voorlichting ten behoeve van personen, die een werk-
kring zoeken in Nederlandsch Oost- of West-Indië
of daartoe hunne kinderen of pupillen
willen opleiden.

Omtrent de werking van het Informatie-Bureau,
Heulstraat 17, Den Haag, gedurende het afgelopen
jaar, kan worden medegedeeld, dat in den loop van
het jaar 269 schriftelijke informaties werden inge-
wonnen en verstrekt, terwijl 198 mondelinge inlich-
tingen gevraagd en waar mogelijk, gegeven wer-
den. Op een enkele uitzondering na, hadden alle
inlichtingen betrekking op Oost-Indië.

Nog vele personen meldden zich aan, die eene
betrekking in Indië verlangden, zonder opgave van
den werkkring, waarin zij wenschten te worden ge-
plaatst; in de meeste gevallen bleken zij een gerin-
ge schoolopleiding te hebben gehad.

De meeste jongelieden wenschten als opzichter op
een plantage geplaatst te worden, zooals men dit
hier te lande noemt, terwijl zij volstrekt geen be-
grip van eenige cultuur hadden. Deswege wordt van
de Koloniale Landbouwschool te Deventer veel ver-
wacht, want men vormt zich in het geheel geen
denkbeeld welke kennis van een opzichter op eene
Indische cultuuronderneming vereischt wordt en
welk werk hij heeft te doen.

Velen van de werkzoekenden verkeerden nog in
de veronderstelling, dat de Vereeniging hen aan
eene betrekking kon helpen; het ware zeker te wen-
schen, indien de werkgevers in Indië de tusschen-
komst van het Informatie-bureau inriepen voor de
levering van goede werkkrachten. Onder degenen,
die zich bij het bureau aanmelden, bevinden zich vele
goede elementen, jonge mannen vol energie, die
gaarne in Indië hun geluk willen beproeven maar
geen fondsen bezitten om op eigen kosten en risico
er heen te gaan.

Niettemin is het gelukt een drietal personen door
onze relaties ten behoeve van ondernemingen uit te
zenden; volgens de ontvangen berichten is men zeer
tevreden over de gedane keus.

De mondeling ingewonnen inlichtingen hielden
meer dan voorheen vragen in, die door het Infor-
matie-Bureau konden worden beantwoord, zoodat de
betrokkenen doorgaans hun weetgierigheid bevred-
igd zagen.

De gedane vragen zijn te rangschikken onder de
volgende rubrieken:

Betreffende betrekkingen in het algemeen	71	vragen
„ Gouvernementsbetrekkingen	91	„
„ partikuliere betrekkingen	146	„
„ de reis naar Indië, het leven en de maatschappelijke toe- standen aldaar	8	„
„ een bepaalde plaats of land- streek	6	„
„ bepaalde ondernemingen of personen	12	„
„ de vereischten voor bepaalde examens	9	„
„ den werkkring van het In- formatie-Bureau	4	„
„ brochures en boekwerken over Indië	14	„

terwijl over verschillende meest uiteenlopende on-
derwerpen, die niet onder een bepaalde rubriek zijn
te rangschikken, 106 vragen gedaan werden.

Bovendien werden, zoowel schriftelijk als monde-
ling nog tal van vragen tot het bureau gericht,
om families dan wel schoolgaande kinderen „en
pension”, te mogen hebben, om baboes over te doen
dan wel aan te vragen, om als dame van gezels-
chap of ter bestiering eener huishouding dan wel
als kinderjuffrouw met eene familie naar Indië te
gaan. Voor zoover de betrokkene personen zich hier
ter stede bevonden, werden zij verwezen naar de
afdeeling 's-Gravenhage van „Oost en West”, waar
voor deze aanvragen een afzonderlijk informatie-
bureau bestaat.

De uitgifte van de boekjes omtrent „Staats-
en partikuliere betrekkingen in on-
ze overzeesche bezittingen”, mag zich
in een groot succes verheugen, want de aanvragen
er naar blijven aanhouden, waaruit blijkt, dat er
werkelijk een groote behoefte naar bestaat.

In het afgelopen jaar verschenen de nummers:

2. „De geëmployeerde bij de Java-
suikerindustrie”;
3. „De rechterlijke ambtenaar in
Nederlandsch-Indië”;
4. „De ingenieur in Nederl.-Indië”;
terwijl in het begin van dit jaar werd uitgegeven:
5. „De ambtenaar bij het Boschwezen
in Nederlandsch-Indië”.

Jaarlijks zullen, verband houdende met het door
het Ministerie van Koloniën aan de Vereeniging
verstrekte subsidie, drie boekjes verschijnen, en
wordt de geregelde uitgifte er van nauwgezet door
de Commissie ter harte genomen.

No. 6, handelende over Europeesche werkkra-
chten bij het onderwijs in Nederlandsch-Indië ligt voor
de pers gereed, en no. 7, handelende over den Ge-
neeskundigen dienst in Nederlandsch-Indië, zal in
het tweede semester verschijnen.

Van de ambtenaren van het Ministerie van
Koloniën mocht de secretaris van het Informatie-
Bureau steeds de meeste medewerking ondervinden
tot het geven van inlichtingen omtrent ambtelijke
onderwerpen, welke hij, zonder voorafgaande infor-
matie bij het Ministerie, niet in staat was te ver-
strekken.

KUNST-ATELIER
van **GOUDEN** en **ZILVEREN WERKEN**
in diverse stijlen.
REPARATIE- en GRAVEERINRICHTING.
CHR. J. P. DE RUITER, CORN. SPEELMANSTRAAT 31
en WILHELMINASTRAAT 69.
's-**GRAVENHAGE.**

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 - 's-**GRAVENHAGE**
BELASTEN ZICH MET ALLE
BANKZAKEN.
SAFE - INRICHTING.

Frans van Wijk en Zonen,
24 Vlamingsstraat,
DEN HAAG.
Huishoudelijke-, Keuken-, Badkamer-
Inrichtingen.

FIRMA TENZER,
Noordeinde 139a. - Tel. 4229. — DEN HAAG (Holland).
MAGAZIJN VAN
KUNST-SCHILDERSARTIKELEN
voorwerpen om te Snijden, Branden,
Beschilderen, enz.
Opgericht 1887.

„TRANSVALIA”
PRINS HENDRIKSTRAAT 74, DEN HAAG.
ONDERGOEDEREN
OOK IN ECHT JAEGER.

Telefoon H 7057. Telefoon H 7075.
C. P. A. NICOLAÏ
Specialiteit in HEEREN-MODEARTIKELEN
RUIME KEUZE. NIEUWSTE MODELLEN.
DUNKLERSTRAAT 33 - HOEK VALERIUSSTRAAT.

Geïmporteerde Amerik. Schoenen
HEALTH SHOES.
HEULSTRAAT 11
M. A. GREVE - Telef. 417
Specialiteit „EIGENGEMAAKT SCHOEISEL”.

MAGAZIJN VAN
F. C. DE BRUYN KOLONIALEWAREN EN COMESTIBLES
Levert uitsluitend eerste kwaliteit tot billijke prijzen.
Bij betaling per week of à contant 2 0/0 korting.
" " " maand 1 0/0 " "
INGREDIËNTEN VOOR DE RIJSTAFEL.
DANCKERTSTRAAT 43. TELEFOON 3361.

J. VAN MOORSEL,
SCHOOLSTRAAT 27 - Telefoon 2014.
EERSTE HUIS in Stoffen,
Katoentjes en Flanellettes.
Specialiteit in Witte Goederen en Lingerie's.

NIET DUURDER, WEL BETER DAN ANDER BROOD
ONVERPAKT BROOD IS
ONHYGIENISCH
ONSMAKELIJK
ONZINDELIJK

SUMMUM LUXE-BAKKERIJ
TEL. 1035
PRINSEGR. 126
126A

Ook de verschenen Staatscouranten waarin oproepingen gedaan werden voor de vervulling van Gouvernements betrekkingen alsmede gedrukte omtrent de benoembaarheid voor bepaalde betrekkingen werden hem steeds ter uitdeeling onder de belanghebbenden verstrekt.

Van haar kant haastte de Vereeniging zich, bedoelde oproepingen in het eerstvolgend nummer van Het Koloniaal Weekblad volledig te plaatsen, waardoor hare zijds bijgedragen werd tot een groote verspreiding er van onder het publiek.

Vier vergaderingen werden gedurende het Verslagjaar door de Commissie gehouden, en door den Voorzitter van het Hoofdbestuur bijgewoond. Geen mutaties hadden onder de leden plaats.

's-Gravenhage, 24 April 1912.

De Secretaris van het Inf.-Bureau,
J. E. v. GENNEP.

Van de Afdeling Rotterdam:

In Rekening-Courant met CREDIET-VEREENIGING
Agentschap Rotterdam.

Debet.

Aan Masereeuw en Bouten, drukloon	f	2.00
„ Incassokosten	„	3.40
„ Masereeuw en Bouten, drukloon	„	8.50
„ Honorarium Piexema	„	60.00
„ Zaalhuur Poolsch 18 April 1910	„	2.50
„ Lezing K. H. H. Bennekom en Onk.	„	40.00
„ Remise Hoofdbestuur en porto	„	15.85
„ Adressen en bezorgen	„	1.20
„ Bijdragen Hoofdbestuur	„	46.50
„ Rondzenden Circulaires	„	0.50
„ 75 dubbel 80. circ. voordracht	„	2.25
„ Zaalhuur	„	5.00
„ Saldo.	„	329.90
	f	517.70

Credit.

Per saldo	f	340.41
„ Geinde contributie 1911	„	168.50
„ Interest	„	9.09
	f	517.70

ROTTERDAM, 12 April 1912.

Crediet-Vereeniging
Agentschap Rotterdam:
w.g. A. VEDER.

Gezien en accoord bevonden:

w. g. A. VEDER, Penningmeester.
w. g. Z. MARCELLA, Secretaris.

Van het Informatie-Bureau:

(Heulstraat 17).

Gevraagd: een jong **werktuigkundig-electrotechnisch ingenieur** ten behoeve van de N. V. „Zeehaven en Kolenstation Sabang”. Scheepsbouw-kundige studie of eenige praktijk aan een werf van aanbouw of droogdok-mij. strekt tot aanbeveling. Aanvangssalaris f 300 à f 350 's maands, met vrij wonen en vrije geneeskundige behandeling.

Reflectanten gelieven zich te vervoegen tot den secretaris van het Informatie-bureau, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

De Minister van Koloniën brengt ter kennis van belanghebbenden, dat voor twintig studenten in de **geneeskunde** aan de Nederlandsche Universiteit gelegenheid bestaat om op den voet van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Mei 1886, no. 41, laatstelijk gewijzigd bij Koninklijk besluit van 27 Februari 1911, no. 53, in opleiding te worden genomen voor de betrekking van officier van gezondheid bij het leger in Ned.-Indië, onder genot van een subsidie van f 4000, terwijl bovendien na de benoeming tot officier van gezondheid nog eene gratificatie wordt uitgekeerd van f 1000, als tegemoetkoming in de kosten van eerste uitrusting.

Gegadigden zullen zich, onder overlegging van de gevorderde bescheiden, vóór 1 Augustus 1912 bij gezegeld request hebben te wenden tot het Departement van Koloniën, alwaar op aanvraag kosteloos exemplaren zijn te verkrijgen van het reglement betreffende de opleiding.

(Ned. Staatsert. van 11 Mei 1912, No. 110.)

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 12 April 1912. No. 30.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: één jaar verlof aan den opzichter C. P. J. van Koetsveld; tien maanden aan Mr. E. Pino; één jaar aan den inspecteur P. van Geelen.

Ontslagen: op verzoek eervol de klerk F. Buscher; de directeur van het gymnasium Willem III Mr. J. Layten; de ontvanger W. A. H. M. de Ceuninck van Capelle; de klerk A. Chavagne; de vendumeester J. H. M. Hartsinck.

Benoemd: tot alg. ontvanger 2e kl. Z. Seaw; id. 3e kl. K. E. le Gran; tot lid van den R. v. J. te Soerakarta Mr. C. Loth; tot predikant te Soerabaja J. Mooij; te Soerabaja D. J. Leepel; tot controleur der opiumregie J. van Enk; tot 3e commies H. F. Scholte.

Ontslagen op verzoek eervol de patih van Pandelglang Mas Djaja Wisastra; de deurwaarder F. K. O. de Korte.

Geplaatst: in de residentie Bantam de controleur C. E. Barre; te Koeningan de onderwijzer L. L. H. Hageraats; te Sibolga de onderwijzeres mej. Th. J. W. Veenstra; te Salatiga de id. mej. M. Heil; te Blitar de onderwijzer D. Dekker.

Benoemd: tot onderw. te Soerabaja A. P. Jansen.

Militair Departement.

Verleend: elf maanden verlof aan den kapitein J. M. Baretta; één jaar aan den 1e luit. H. J. Kuiper. Ontslagen: op verzoek eervol de magazijnmeester der art. H. Kleijn.

Overgeplaatst: naar Semarang de 2e luit.-kw.m. Schaafsma; naar Tjimahi de kapt.-kwart.m. H. F. Polack; naar Bandoeng de id. H. E. E. Karsten; naar Atjeh de kapt.-intend. P. A. de Jager.

Geplaatst: te Batavia de kapt.-kwartiermeester A. Heijstek.

Ontslagen: op verzoek eervol de machinist bij de Gouv. marine P. W. L. Nicolai.

Uit de Javasche Courant van 16 April 1912. No. 31.

Civiel Departement.

Verleend: één jaar verlof aan den commies-boekhouder H. A. Matheij; den opzichter H. Ludeling; den commies A. A. C. Kuipers; tien maanden aan Dr. C. D. Ouweland; één jaar aan den commissaris van politie W. C. Nilant; den onderopzichter P. van der Weide; den ambtenaar in- en uitvoerrechten G. A. Gallas; tien maanden aan Jhr. Mr. N. Rengers Hora Siccama.

Benoemd: tot voorzitter van den landraad te Bangkalan Mr. C. Süthoff; te Kediri Mr. J. Deenik; te Klaten Mr. F. H. Poser; tot onderwijzer 2e kl. J. K. H. Sax, H. Rietveld, T. Meijering, W. F. Kalmeyer en E. C. van der Ende; tot telegraaf-opzichter H. Buijs en H. J. ter Schiphorst; tot ass. resident der afd. Noordkust van Atjeh C. A. van Affelen van Saemsfoort; tot voorzitter van den landraad te Garoet Mr. G. W. A. van Oppenraaij; tot ambtenaar 3e kl. in- en uitvoerr. J. W. G. Beukers.

Ontslagen: op verzoek eervol de regent van Karanganyar Raden Adipati Ario Tirtokoesoemo; de wedono van Soelang Raden Bei Soemoadiwidjo; van Panolan Raden Soemowidigdo; van Paleis Mas Ngabehi Soemodiwirio.

Benoemd: tot wedono van Pakis Raden Soenjo-danodwinoto; tot regent van Karanganyar Raden Toemenggoeng Iskander Tirtokoesoemo.

Geplaatst: in de res. Preanger Regentschappen de controleur L. P. G. Hartwig.

Benoemd: tot controleur in de res. Palembang P. A. Tellings.

Geplaatst: in het gouv. Atjeh en Onderh. de controleur L. Berkhout; in Tapanoeli de idem H. T. Damsté.

Geplaatst: te Cheribon de onderw. J. Verschuur; te Batavia de id. F. A. van der Bilt; te Pontianak de onderwijzeres mej. W. H. Struick du Moulin; te Buitenzorg de onderwijzer E. C. van der Ende.

Overgeplaatst: naar Medan de ontvanger Z. Seaw; naar Jogjakarta de id. P. H. J. Vetter; naar Soemenep de id. K. E. le Gran.

Militair Departement.

Verleend: twee jaar verlof aan den 2en luit. der inf. H. Grevers en aan den 1en luit. M. N. Hoenkamp; tien maanden aan den 1en luit. I. Troostwijk.

Ontslagen: op verzoek eervol de off. v. gezondh. Dr. G. van Gorssen.

Bevorderd: tot 1en luit. der inf. J. A. Legerstee en A. E. Brunet de Rochebrune.

Geplaatst: te Semarang de luit.-kolonel E. J. de Rochemont.

Overgeplaatst: naar Tjimahi de majoor P. L. de Gaaij Fortman.

Geplaatst: bij het 18e bat. de 2e luit. J. L. P. van Raaij; bij het 6e de id. H. Broekhuis; te Soerabaja de id. H. J. W. Verniers van der Loeff en de kapt. H. W. O. de Bruijn.

Overgeplaatst: naar de Zuider- en Ooster-afdeling van Borneo de 2e luit. P. L. Mulder.

S. P. VAN DER MAREL,
COPERNICUSSTRAAT 123. — hoek Beeklaan.
TELEFOON 9104Y.

HET ADRES voor KRUIDENIERSWAREN
en COMESTIBLES.
— 5% dividend. —

ZOO JUIST VERSCHENEN.

Onze firma heeft het genoegen U te kunnen mededeelen, dat haar Nieuwe geïllustreerde PRIJSCOURANT 1912 voor Rijwielbenoedingen en Rijwielbenoedingen zoo even is verschenen. Deze wordt de ons bekende handelaren en toekouhouders gratis en franco per post toegezonden. Zij die de prijs-courant niet ontvangen, gelieven deze alsnog bij ons aan te vragen. BLIJFT OP DE HOOGTE VAN HET NIEUWSTE.

U koopt bij ons goedkoop en goed.

Aanbevelend,

S. VAN DER BIJL - Waterlooplein 96/8 - AMSTERDAM.

WISBRUN & LIFFMANN.
VEENESTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men
zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter.
ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

VACANT.

M. VISSER v/h. A. J. RODBARD
Spuistraat 69 - 's-HAGE
Telefoon 5470.

FABRIEK EN MAGAZIJN VAN GOUDEN,
ZILVEREN EN DIAMANTWERKEN.
REPARATIE-INRICHTING.

NEDERLANDSCHE VEGETARIERSBOND.

Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:

HEEMRAADSINGEL 217B :: ROTTERDAM,

waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.

LIJSTEN VAN BOEKEN GRATIS

Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE”

onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar.

Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. —

KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.

Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborgen.

H. W. v. d. H. en I. M.

VERSCHIJNT IN 4 VERSCHILLENDE ÉDITIONS.

Is U reeds geabonneerd? Zoo niet, lees dan dit oordeel!

Ieder verstandig man beschouwt het luttele bedrag voor een abonnement, als het aangenaamste en meest vruchtdragend leergeld, wegens de vele zakenkennis, die hij wekelijks uit het weekblad opdoet en het nuttig nieuws, dat hem 13 x voor 55 cts. wordt geboden.

Geef uw beroep en duidelijk adres op en U ontvangt fo. en gratis een proefnr. van het vakblad in uw bedrijf.

Administratie van het Weekblad.
AMSTEL 18, AMSTERDAM.

Leverancier van H.M. de Koningin

MAISON DE BONNETERIE.

Tijdelijk HULPGEBOUW tegenover het Stadhuis DEN HAAG.

Grootst gesorteerde Magazijnen in elegante Dames- en Kinderconfectie.

N.V. DE HAAN's Bioscope-Theaters „OLYMPIA-THEATER”

=O= ELITE BIOSCOPE =O=

PRINS HENDRIKPLEIN 3 - Telefoon 6295

Afwisselend Schitterend Programma.

Woensdag, Zaterdag en Zondag MATINÉE.

ENTRÉE 50 en 25 cent, zowel 's avonds als 's middags.

NAAML. VENN. ELECTRISCHE DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO” - DEN HAAG

Verschenen de TWEEDE, GOEDKOOPE DRUK van

Door Duisternis tot Licht

GEÏLLUSTREERD

Gedachten over en voor het Javaansche volk

VAN WIJLEN

RADEN ADJENG KARTINI.

INGENAAID f 2.40.

GEBONDEN f 2.90.

RADEN ADJENG KARTINI.

DE EERSTE DRUK, DIE IN JUNI 1911 VERSCHEEN, WAS IN ENKELE MAANDEN UITVERKOCHT.

UITVOERIG PROSPECTUS WORDT OP AANVRAAG FRANCO TOEGEZONDEN.

Voor Mech. ZONSCHERMEN, ROLLUIKEN, MARQUIZEN, JALOUSIEËN, Serredekkingen, enz. enz.

is beslist het **Wagenstraat 90, DEN HAAG.**

Op 13 Int. VAKTENTOONSTELLINGEN steeds met goud bekroond Hoogste onderscheiding GRAND PRIX.

H.H. Architecten en Aannemers verzuimen niet aan dit adres prijsopgave te vragen zijnde soliedst en goedkoopst.

VAN SEVENTER & PALUDANUS
Vlamingstraat 21,
DEN HAAG - Teleph. 4214.

Eerste klasse en toch het goedkoopst adres voor Heerenkleeding naar maat. SPECIAAL ADRES voor Uitrustingen.

Indisch Restaurant

Vereeniging „OOST EN WEST”

LAAN v. MEERDERVOORT 187

Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

Plat du Jour à f 1.—.

Diners vanaf f 1.50.

Uitzending van allerlei Schotels en Gebakken met verhooging van bezörgloon.

WAT brengt ieders belang mede bij de aanschaffing van HEEREN- en KINDERKLEEDING? DAT men onberispelijke coupe, soliede stoffen en prima afwerking KRIJGT VOOR DEN LAAGSTEN PRIJS. HET AANGEWEZEN ADRES DAARVOOR IS EN BLIJFT **LIJNKAMP's KLEEDINGMAGAZIJN** GROENMARKT, HOEK NIEUWSTRAAT, TEGENOVER HET STADHUIS.

Weekblad voor Indië,

onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS, te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Nederland: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.

HOTEL-RESTAURANT SANTOSA.

Telefoon 1896. - 's-GRAVENHAGE.

Indisch Restaurant PIEPER BAARS

PRINS HENDRIKPLEIN 3a, 3b, 4.

Plat du Jour vanaf f 0.80.

Diners vanaf f 1.—.

Uitzending van alle gerechten en Diners.

Aanbevelend:

L. HANNEMANN, Eigenaar.

O. C. L. VOSVELD, Opticien, Hof-, Rijks- en Gemeenteverancier - KORTE POTEN 42. - Telefoon 3957 - 's-GRAVENHAGE.

GELIEVE S.V.P. OP NAAM EN WOONPLAATS TE LETTEN.

Specialiteit in Gouden Brillen en Pincenez, Barometers, Thermometers, Veld-, Theater- en Marinekijkers, Breukbanden, Buikbanden en verdere instrumenten. — Maatnemen en aanleggen v. Dames geschiedt door vrouwelijke behandeling.

Specialiteit in ANATOMISCHE MODELLEN.

A. A. BOLT = CONFISEUR
PATISSIER

HOFLEVERANCIER.

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f -:- 's-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

Speciaal Magazijn van PARAPLUIES, PARASOLS EN CAS en WANDELSTOKKEN.

MARGUÉRITE (Wett. Ged.)

CORNS. WASSENAAR, Zoutmanstraat 29, tusschen Piet Heinstraat 's-GRAVENHAGE.
en Prins Hendrikplein.

Eigen atelier voor overtrekken en repareren.

Telefoon HAAG 1647.

GROBBE = COMESTIBLES.

Bankastraat - Fr. Hendriklaan - Theresiastraat.

A. VAN MEURS v/h. R. TUIJT

Piet Heinstraat 18 :: 's-GRAVENHAGE
TELEFOON 1784

COMPLETE MEUBLEERING
BEHANGERIJ - DECORATEUR
BEDDENMAKERIJ - STOFFEERDERIJ
en VERHUIZINGEN.

VACANT

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Ind. talen.

W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage,	} Maleisch } Javaansch } Soendasch } Atjehsch.	} gediplomeerd.
A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage,		
D. A. P. KOK, Edisonstraat 58, 's-Hage,	} Maleisch.	
W. F. H. EPKE, v. Slingelandtstr. 151, 's-Hage,	} Javaansch.	

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereen. 1910, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over de jaren 1909 en 1910, enz.

en
Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies.

Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn, door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II: iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.

Prijs f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST Afdeling 's-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken. Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.

Zes dames en één heer voor pianolessen.

Eene dame voor het geven van lessen in de Engelsche taal.

Eene dame voor het geven van lessen in de Fransche, Duitsche en Engelsche taal; hoofdacte middelbaar Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.

Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of vertaalwerk uit het Fransch Duitsch of Maleisch.

Een heer, oud-onderwijzer Kweekschool voor Inl. onderwijzers, voor het geven van lessen in de Maleische taal.

Eene jonge dame voor het geven van lessen in teekenen en schilderen.

Twee jonge dames voor Gouvernante naar Indië, waarvan eene H-acte heeft.

Een juffrouw, oud 26 j., P. G., wenscht als kinderjuffrouw naar Indië te gaan, was reeds 2 jaar te Batavia als zoodanig werkzaam.

Twee jonge dames voor vioollessen, ook aan eerstbeginnenden.

Eene jonge dame, bekend met moderne talen, voor machineschrijven en stenographie.

Twee jonge dames voor kinderjuffrouw naar Indië.

Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT 187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; Voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zo noodig hunne hulp hierin te willer verleen.

Een geg. Ond.-Officier O.-I. L. voor eenig administratiewerk, geldinkasseeren, magazijnmeester.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee heeren voor het geven van lessen in Maleisch en Javaansch, waarvan één ook in Indisch Staatsrecht.

Eene Dame voor het geven van lessen aan spraakgebrekkigen.

Twee geg. O.-I. militairen voor oppasser of magazijnknecht.

Eene dame voor hygiënische ademgymnastiek.

Eene Dame voor administratieve werkzaamheden.

Twee bek wamelinnennaaiers, waarvan een uit naaien gaat van 9—5 uur.

Eene jonge dame (diploma muziek, piano en zang), wenscht met eene familie naar Indie voor les geven aan kinderen en behulpzaam in het huishouden.

Beschikbaar voor de reis naar Indië zes zeebooes, waaronder twee waarvoor de halve pagagekosten kan worden betaald, en een inl. manl. bediende.

Eene officiersweduwe voor assistentie of besturing van eene huishouding.

INSCHRIJVINGSBILJET.

De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereeniging „OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats: